

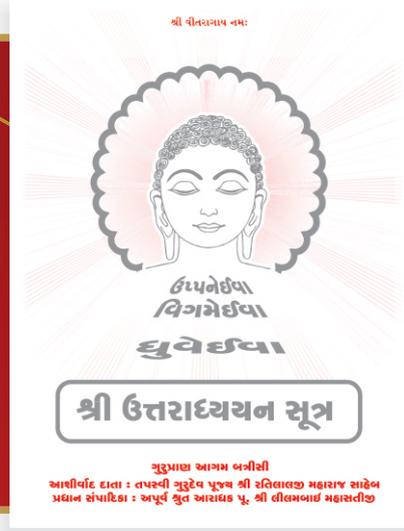

જેવો વિનય જીવ સાથે,
એવો જ
વિનય અજીવ સાથે કરીએ !

પદાર્થને પણ
પ્રભુતુલ્ય માનીને મૂકીએ
અને જીવનના પાત્ર ઢોચ
તેને પણ પ્રેમથી સાચવીએ !

પદાર્થ ઢોચ કે પાત્ર
કોઈ પણ વસ્તુને
વિનયથી લઈએ,
વિનયથી મૂકીએ !

વસ્તુઓને ફેંકવાની
માનસિકતાને પ્રભુએ
અવિનય કહ્યો છે !

સાધક મનનું સમાધાન જેમાં મળે છે, તે

|| શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ||

તીર્થંકર પરમાત્મા મહાવીરની અંતિમ દેશના, તે

|| શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ||

માનવીય મનના દરેક પ્રશ્નોના ઉત્તર જેમાં સમાયા છે, તે

|| શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ||

મોક્ષમાર્ગમાં મહાઉપકારક પ્રભુવીરની અંતિમ હિતશિક્ષા, તે

|| શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ||

નિર્વાણ પ્રાપ્ત કરનાર મહાન આત્માએ જગત કલ્યાણ માટે આપેલો બોધ, તે

|| શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્ર ||

: FORMER EDITOR :
SHREE RASIKBHAI PAREKH

: PUBLISHER :
SHREE DEEPAK BHAYANI

: EDITOR :

SHREE PRATIMABEN BADANI
SHREE KUNJANBEN CHHEDA

: CONTACT :

PARASDHAM
VALLABH BAUG LANE, TILAK ROAD
GHATKOPAR (E) MUMBAI - 400077
PH: +91-22-25015152

: EMAIL :

connect@parasdham.org
website: www.parasdham.org

: JOIN US ON :

www.facebook.com/ParasdhamIndia
www.youtube.com/ParasdhamTV

Printed, Published, Edited and Owned by
DEEPAK K. BHAYANI

Printed at

Arihant Printing Press
Ghatkopar (E), Mumbai - 400 077
and

Published at

202, Satellite Building,
Opp. Mistry Complex, J. B. Nagar,
Andheri (East), Mumbai - 400 099

: SUBSCRIPTION :

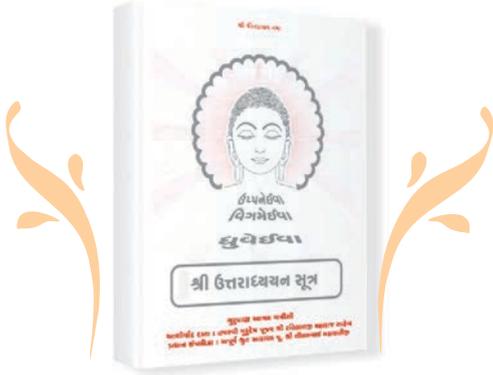
LIFE TIME (WITHIN INDIA) : ₹ 2500
FOR 2 YRS. (WITHIN INDIA) : ₹ 500
LIFETIME (INTERNATIONAL) : ₹ 20000
FOR 1 YR. (INTERNATIONAL) : ₹ 2500

આપશ્રીને 'જૈન ક્રાંતિ'ને અનુદાન આપવું હોય તો
સંપર્ક : +91-9324808181

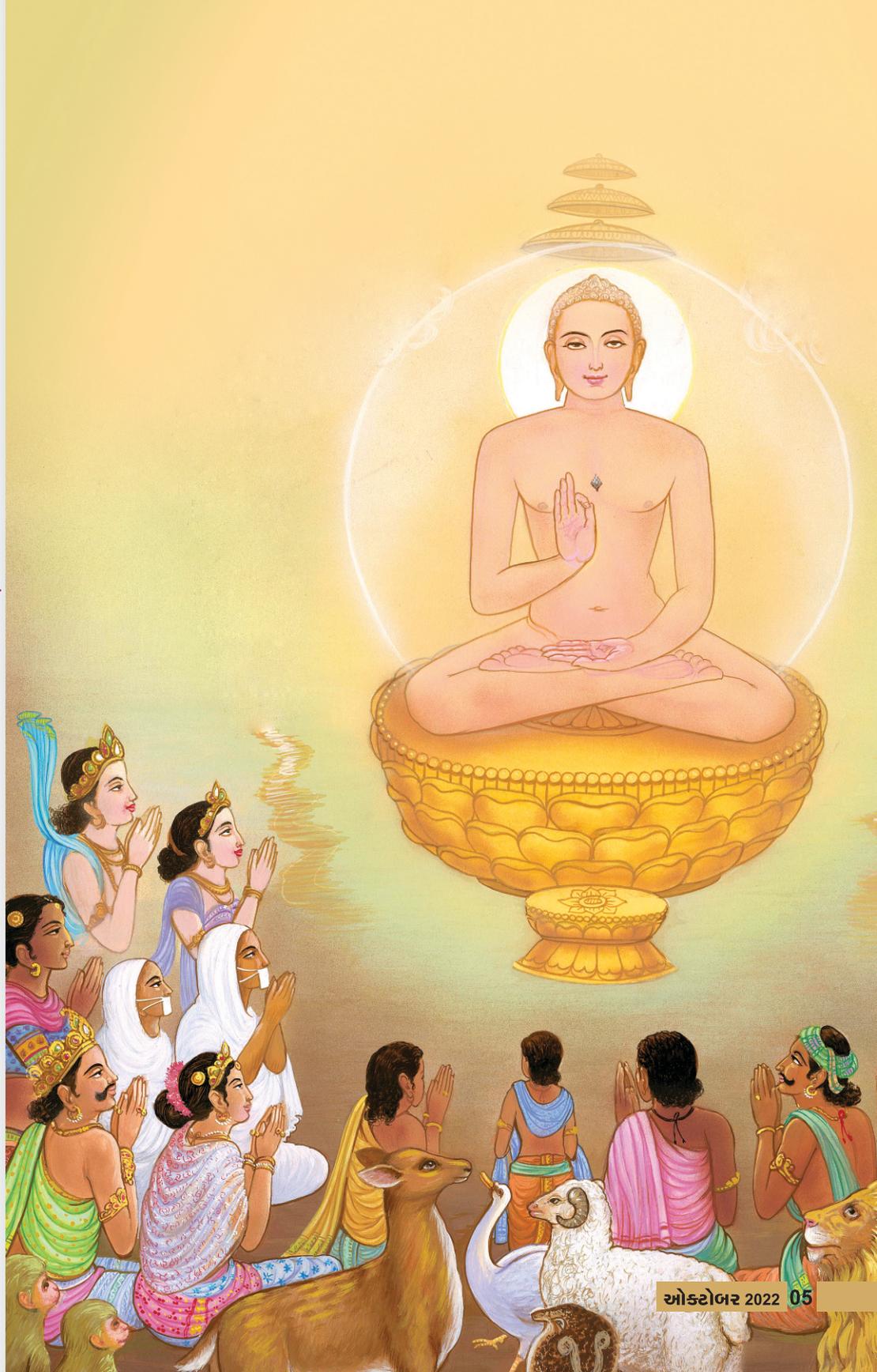
TO KNOW MORE ABOUT
PARAM GURUDEV
CONTACT ON: +91-6359909090

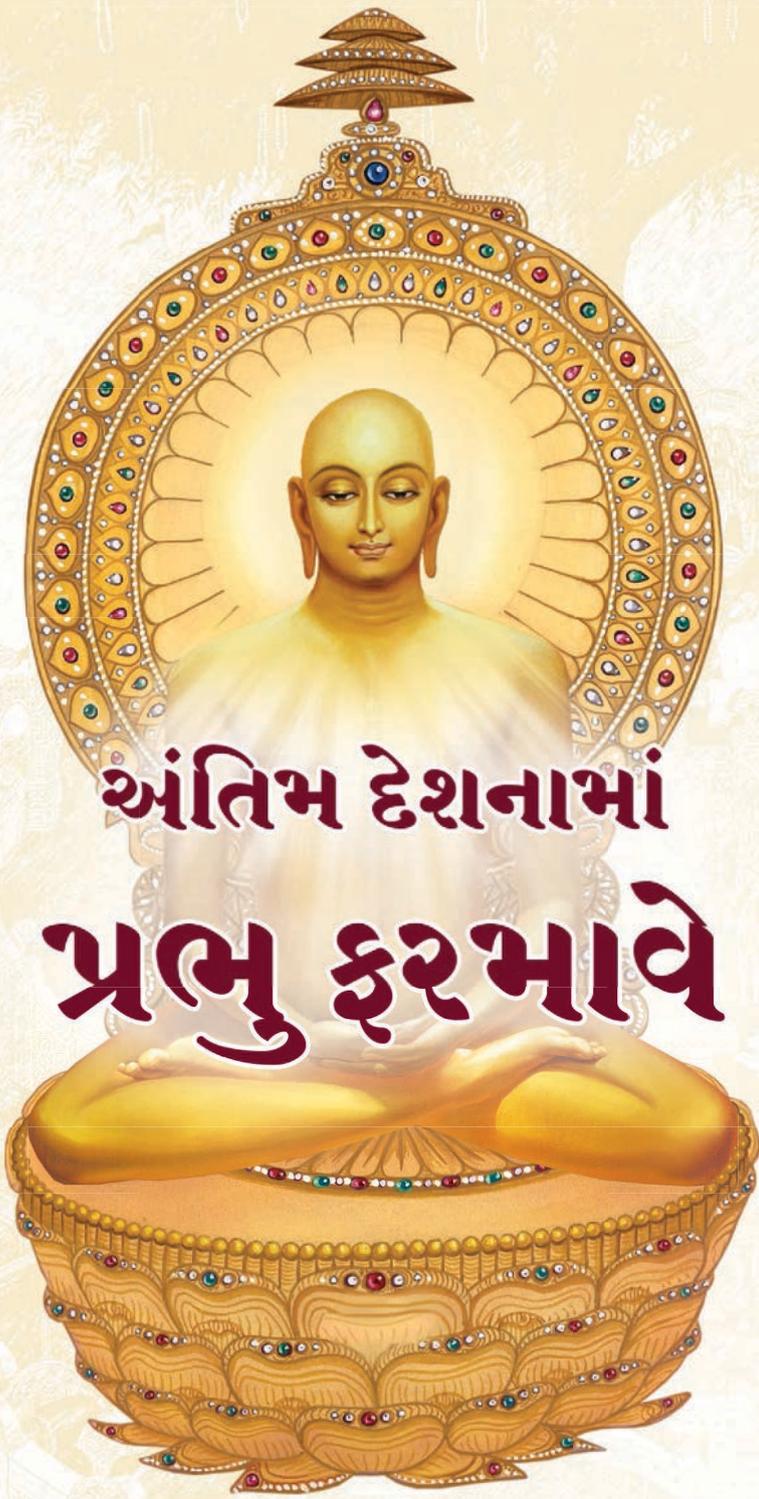
તીર્થંકર પ્રભુના શ્રીમુખેથી
 પ્રગટ થતી જ્ઞાનધારામાંથી...
 દેવ-દેવીઓ, નર-નારીઓ કે પશુ-પક્ષીઓ
 સહુ પોતાની સમજ પ્રમાણેનો
 ભાવાર્થ સમજી લેતાં હોય છે.
 પરંતુ, જ્ઞાની આત્માઓ તે જ્ઞાનવાણીમાં
 સમાયેલાં માત્ર એક નહીં પણ અનેક ભાવાર્થ,
 અનેક ગૂઢાર્થ અને અનેક પરમાર્થ
 ગ્રહણ કરી લેતાં હોય છે !

દર વર્ષે દીપાવલી આવે...
 રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવના શ્રીમુખેથી દર વર્ષે,
 પ્રભુની અંતિમ દેશના શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના
 અધ્યયન ફરમાવવામાં આવે.
 અને દરેક વખતે, પરમ ગુરુદેવના અંતર જ્ઞાનમાંથી
 અલગ જ પ્રકારના ભાવાર્થ, ગૂઢાર્થ
 અને પરમાર્થનું પ્રાગટ્ય થાય !

વર્ષ- 2021ના દીપાવલી પર્વમાં,
 પરમધામના પ્રાંગણે...
 શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયન
 'વિનય શ્રુત' પર દિવસો સુધી
 પરમ ગુરુદેવે ફરમાવેલાં ઊંડાણભર્યા ભાવોના
 થોડાંક અંશ વાંચીએ.. જાણીએ..
 આત્મસાત્ કરી ધન્ય બનીએ !

અંતિમ દેશનામાં પ્રભુ ફરમાવે

સંજોગા વિષ્ણુમુક્કસ્સ,
અણગારસ્સ ભિક્ખુણ્ણો ।
વિણયં પાઝકરિસ્સામિ,
આણુપુલ્લિં સુણેહ મે ।।

તું સંયોગ મુક્તિના
વિનયને વરી લે !

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

જેમ એક પિતા મહાપ્રયાણ તરફ જઈ રહ્યાં હોય અને ત્યારે એમના સંતાનોને અંતિમ બોધ આપે, અંતિમ શિક્ષા આપે, તેમ પરમ પિતા પરમાત્મા મહાવીર પણ એમના વારસદારોને, એમના સંતાનોને આત્માના હિત, શ્રેય અને કલ્યાણ માટે અંતિમ બોધવચનોની અમૃતધારા વહાવી રહ્યાં હતાં અને પાવાપુરી નગરીમાં દેવકૃત એ સમવશરણમાં પ્રભુ વીરની સમક્ષ હજારો દેશના રાજા-મહારાજાઓ, પૂજનીય સાધુ-સાધ્વીજીઓ, શ્રાવક-શ્રાવિકાઓ નયન પથગામી પ્રભુ મહાવીરને અનિમેષ નયને નિહાળી રહ્યાં હતાં અને પ્રભુની અમૃતધારાનું શ્રવણ કરી, સ્વયંના ઉપકારભાવ વ્યક્ત કરી રહ્યાં હતાં.

સર્વજ્ઞ અને ત્રિકાળ જ્ઞાની પ્રભુએ એમની પ્રજ્ઞાદષ્ટિમાં જોયું કે, જે ભવ્ય આત્માઓને મોક્ષમાર્ગમાં આગળ વધારવાનો પુરુષાર્થ કરું છું, એ આત્માઓમાં એક weak point છે અને એ weak pointનું નામ છે, અવિનયનો ભાવ !

નિર્વાણ પથગામી પ્રભુએ એમની અંતિમ દેશનાની અમૃતધારા વહાવવાની શરૂઆત કરી અને અંતિમ દેશનાના પ્રથમ અધ્યયનમાં શું ફરમાવ્યું ?

પ્રભુએ અંતિમ દેશનાના પ્રથમ અધ્યયનમાં જ વિનય ગુણનું મહત્વ દર્શાવી દીધું. પ્રભુને જગતના સર્વ જીવો પ્રત્યે અત્યંત પ્રેમ હતો અને સર્વ જીવના હિત માટે કરુણાની ભાવના હતી એટલે પ્રભુએ મધુર સ્વરમાં અત્યંત પ્રેમથી કહ્યું, આજે

મારી આ અંતિમ દેશનાને ધ્યાનથી સાંભળજો અને સમજજો !

હું તમને તમારા આત્માની શુદ્ધિનો માર્ગ બતાવું છું.

સંસારનો બોધ તો આ કર્ણેન્દ્રિયોએ અનંતકાળમાં અનંતીવાર સાંભળ્યો છે, એક વાર આત્મબોધ શ્રવણ કરવાનો આ અવસર પ્રાપ્ત થયો છે, ત્યારે પ્રભુવાણીનું શ્રવણ કરી આત્મહિત સાધી લેવું જોઈએ.

પ્રભુના સમવશરણમાં, પ્રભુની અંતિમ પળો સાથે અનેક પરમ પુણ્યવાન આત્માઓએ, આત્મ ચૈતન્યને જાગૃત કરી, સ્વયંના ભવોનો અંત કરનારી અનન્ય અનુભૂતિ સાથે, પોતાનો મોક્ષ પણ નિશ્ચિત કરી લીધો હતો.

વર્તમાનમાં પણ અનેક આત્માઓ શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનું શ્રવણ અને વાંચન કરીને, સ્વયંના મોક્ષ માર્ગના દ્વાર ખોલવાનો પુરુષાર્થ કરે છે.

પ્રભુએ સ્વયંના સંપૂર્ણ સત્વ અને સ્વયંના સંપૂર્ણ સામર્થ્ય સાથે, તારયાણીની ભાવના સાથે, બધાંને તારી લઉંના શુભ લક્ષ્ય સાથે અમૃત વચનો એમના શ્રીમુખેથી પ્રગટ કરવાની શરૂઆત કરી અને પ્રથમ વચનમાં જ કહ્યું, હે આત્મન્ ! હે ભવ્ય જીવો ! તમે મારી એક-એક

વાતને ક્રમ અનુસાર ધ્યાનથી સાંભળજો, કેમ કે, આ તમારા અનંતકાળનો અંત કરાવનાર આત્મશ્રેયસ્કર વચનો છે અને પ્રભુએ વિનયગુણના ભાવો, એના લાભો અને એની અનુભૂતિઓને પ્રગટ કરવાનું શરૂ કર્યું.

પ્રભુએ ફરમાવ્યું, હું જે અંતિમ દેશનારૂપી મંદિરનું સર્જન કરવા જઈ રહ્યો છું, એનો base છે વિનય !

જ્યાં વિનય છે, ત્યાં જ્ઞાનનું પ્રાગટ્ય છે.

જ્યાં વિનય છે, ત્યાં આત્માનું ઉત્થાન છે.

જ્યાં વિનય છે, ત્યાં આત્માની શુદ્ધિ સહજ છે.

જ્યાં વિનય છે, ત્યાં આત્માને પરમાત્મા બનાવવાની રાહ છે.

શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનું પ્રથમ અધ્યયન જેનું નામ જ છે, વિનય શ્રુત, એની પ્રથમ ગાથામાં જ પ્રભુએ ફરમાવ્યું,

સંજોગા વિપ્પમુક્કસ્સ,
અણગારસ્સ ભિક્ખુણો ।

જેઓ સંસારના સર્વ સંયોગોથી મુક્ત થઈ, સંસારનો ત્યાગ કરી, સંયમ જીવન જીવે છે, અણગાર ધર્મનું પાલન કરે છે, તેમનો વિનય કેવો શ્રેષ્ઠ હોય છે !

અણગાર એ હોય, જેમનું ઘર, સંસાર ન

હોય.

જેનું ઘર સંસાર હોય, એનું ઘર સિદ્ધત્વ ક્યારેય ન હોય. સિદ્ધત્વ જેનું ઘર હોય, એ શ્રેષ્ઠ વિનયી હોય.

સંસારમાં જેને કોઈ પણ વ્યક્તિ, વસ્તુ કે વાતાવરણ, કોઈ પણ સ્થિતિ કે સંજોગો સાથે કોઈ પણ પ્રકારનું attachment નથી, તે attachmentless થઈ જાય છે.

Attachmentless થવું એ વિનયનો એક પ્રકાર છે.

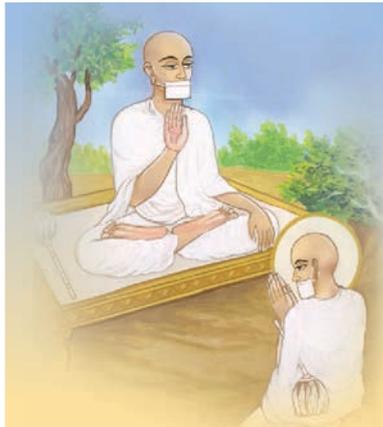
પોતાની માન્યતાઓને છોડી, સર્વજ્ઞના વચનોનો સ્વીકાર કરી, એ વચનોમાં સ્થિર થવાનો ભાવ, એ પણ વિનય છે.

સંયોગો બે પ્રકારના હોય છે.

બાહ્ય સંયોગો એટલે કે ઘર, પરિવાર, સંબંધો, સંપત્તિ, વગેરે અને આભ્યંતર સંયોગો એટલે કે કામ, ક્રોધ, મોહ, માયા, માન્યતાઓ, આગ્રહો વગેરે.

બંને પ્રકારના સંયોગોથી જે મુક્ત થાય છે, જે attachmentless થાય છે, તે શ્રેષ્ઠ વિનયધર્મનું આચરણ કરે છે.

વિનય નામનો એક ગુણ નમ્રતા, ક્ષમા, પ્રેમ, મૈત્રી, સંતોષ જેવા અનેક ગુણોને પ્રગટાવે છે.

**અનહદ સંસારને છોડી,
પરમાત્માની સરહદમાં ત્યારે જ પ્રવેશી શકાય
જ્યારે ગુરુ-પરમાત્મા પ્રત્યેનો પ્રેમ
અંતરમાં અનહદ વસેલો હોય !**

મોક્ષ મંજિલને પામે તે, ગુરુઆજ્ઞાને આધીન બને જે

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ
શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

આણાણિદેસકરે ગુરુણમુવવાયકારણ ।
ઈંગિયાગારસંપણ્ણે, સે વિણીણ ત્તિ વુચ્ચઈ ।।
આણાણિદેસકરે ગુરુણમણુવવાયકારણ ।
પડિણીણ અસંબુદ્ધે, ‘અવિણીણ’ ત્તિ વુચ્ચઈ ।।

મોક્ષમાં પધારતાં-પધારતાં, આપણા મોક્ષ માર્ગને પ્રશસ્ત કરવા પરમાત્માએ ગુરુની આજ્ઞાના મહત્વ સાથે વિનય અને અવિનયની સુંદર સમજ આપી.

પ્રભુએ કહ્યું, સંસારમાં જે કંઈ ક્રિયાઓ કરો છો તેને કારણે કર્મ બંધાય છે અને કર્મબંધ સંસારનું કારણ છે, પણ સંસારમાં રહીને ગુરુની આજ્ઞા અનુસાર ક્રિયા કરવી એ અક્રિયા તરફ જવાનો ઉપાય છે.

અનંતકાળનો સક્રિય આત્મા જ્યારે સમર્થ ગુરુને સમર્પિત થઈ, એમની આજ્ઞા અનુસાર જીવન જીવે છે, ત્યારે તે સંસારથી નિષ્ક્રિય થઈ જાય છે અને યોગોથી અક્રિયાની દિશામાં આગળ વધે છે.

ગુરુની આજ્ઞા વિનાની ક્રિયામાં, પ્રવૃત્તિમાં ઈચ્છાનું પોષણ હોય છે, ‘હું કરું છું,’ ‘મેં કર્યું’નો કતૃત્વભાવ હોય છે, એટલે કર્મબંધ થાય છે. જ્યારે ગુરુ આજ્ઞાને આધીન આત્મા આજ્ઞા અનુસાર જ કરે છે, પોતાની ઈચ્છાથી કાંઈ કરતો નથી, એટલે શિષ્યને કર્મબંધ થતાં નથી અને એનો આત્મા હળવાશ અનુભવે છે.

આજ્ઞા આધીન સમર્પિત શિષ્યના એક જ ભાવ હોય, મેં મારું સર્વસ્વ મારા ગુરુના ચરણ-શરણમાં અર્પણ કરી દીધું છે, આણાણિદેસકર

ગુરુ મને જે આજ્ઞા કરે, એ જ પ્રમાણે મારે મારા યોગોને ચલાવવાના છે. મારા મનરૂપી carના માલિક તો મારા ગુરુ છે. હું તો માત્ર driver છું. મારા ગુરુ મને car start કરવાનું કહે, તો હું start કરું, stop કરવાનું કહે તો stop કરું, જે directionમાં લઈ જવાનું કહે, એ direction માં લઈ જાઉં, break મારવાનું કહે તો break મારું. મારે કાંઈ કરવાનું નથી. હું કાંઈ કરતો નથી. મને જે નિર્દેશ આપે એ મારાથી થાય.

જેને કાંઈ કરવું છે, તે પોતાની બુદ્ધિ ચલાવે છે, પોતાનું ધાર્યું કરે છે. પોતાની ઈચ્છાની પૂર્તિ કરે છે.

આજ્ઞાનું આધીનપણું એને પરમ વિનય કહેવાય છે.

પરમ વિનય જેનામાં પ્રગટી જાય એને કર્મબંધ થતાં નથી.

ગુરુણમુવવાયકારણ જેમ મારા ગુરુ ઇચ્છે, તેમ જ હું કરું, આ હોય છે, શિષ્યનો વિનયધર્મ અને આ વિનયધર્મ જ તેના મોક્ષનું કારણ બને છે.

પ્રભુએ મોક્ષમાં પધારતાં-પધારતાં ફરમાવ્યું- ગુરુણમુવવાયકારણ પ્રભુએ એમ ન કહ્યું કે, પ્રભુણમુવવાયકારણ કેમ કે, પ્રભુને ખબર હતી કે, મારા નિર્વાણ પછી, મારા

શાસનની ધૂરા મારે ગુરુને સોંપવાની છે. કાલે મારું નિર્વાણ થઈ જશે. પછી ગુરુઓ જ આ શાસનને જયવંતુ રાખશે.

શિષ્ય કોને કહેવાય ?

શિષ્ય એને કહેવાય, જેનો એક જ પુરુષાર્થ હોય, કે મારે મારા ગુરુના ભાવોને સમજવા છે. એમના આત્માની પરિણતીઓને સમજવી છે. ઈંગિયાગાર સંપણ્ણે મારે એમના એક-એક ઈંગિત આકારને, એમના ઈશારાઓને સમજવા છે અને એમની આજ્ઞાનુસાર જીવન જીવવું છે. જગતને સમજવામાં મેં અનંતકાળ વીતાવ્યો છે, હવે ગુરુને સમજી સંસાર પરિભ્રમણથી અટકવું છે.

મને નથી પુણ્યની ખબર, નથી પાપની ખબર, નથી ધર્મની ખબર, નથી બીજી કોઈ ખબર, મને એક જ ખબર છે, કે મારા પ્રભુએ કહ્યું છે, ગુરુની આજ્ઞાનું પાલન કરવું એટલે મારે મારા ગુરુની આજ્ઞામાં રહેવું છે, એ જેમ રાખે, જ્યાં રાખે મને બધું સ્વીકાર્ય છે. મારે મારી બુદ્ધિનું મૃત્યુ કરી, મારી આત્મશુદ્ધિની શરૂઆત કરવી છે. આને વિનય કહેવાય છે અને આવો વિનય જેનામાં પ્રગટે છે, તે ભવ તરીકે જાય છે.

પ્રભુએ કહ્યું, વિનીત શિષ્ય એ હોય, જે ગુરુના અડધા બોલવા પર જ આખું સમજી જાય. પંચમકાળમાં જ્યારે તીર્થંકર પરમાત્માનો

યોગ નથી હોતો, ત્યારે ગુરુજનોનો યોગ કેટલાંય આત્માઓ માટે આત્મકલ્યાણના માર્ગે લઈ જનારો હોય છે. કેમ કે, સ્વયં તીર્થંકર પરમાત્માએ ગુરુજનોને શાસનને ચલાવવાનું કર્તવ્ય સોંપ્યું છે.

પરમાત્માએ કહ્યું, આજ્ઞાને આધીન આત્મા વિનયી હોય છે, પણ જે ગુરુની આજ્ઞાનો પ્રતિકાર કરે છે. એમાં વિકલ્પ લાવે છે, તે અવિનયી હોય છે.

જ્યાં વિકલ્પ છે, ત્યાં અવિનય છે.

જ્યાં નિર્વિકલ્પતા છે, ત્યાં વિનય છે.

જ્યાં વિનય છે ત્યાં મુક્તિ છે, જ્યાં અવિનય છે, ત્યાં સંસાર છે.

ગુરુના નિર્દેશને સ્વયંની નિયતિ બનાવવી, તે વિનય છે અને ગુરુના નિર્દેશ પર સ્વયંની બુદ્ધિ વાપરવી, તે અવિનય છે.

ગુરુની દરેક આજ્ઞા, દરેક પ્રેરણા, દરેક આદેશનો અવિરોધ ભાવે સ્વીકાર કરવો સહેલો નથી, કેમ કે, સંજ્ઞી જીવોનું મન ચંચળ હોય છે અને સદાય દોડતું હોય છે.

મન જ્યારે દોડતું હોય ત્યારે દરેક વાતમાં calculation કરતું હોય.

ગુરુની આજ્ઞાનો સહર્ષ સ્વીકાર કરવો જોઈએ.

સ્વીકાર તો ઘણા શિષ્યો કરે, પણ સહર્ષ સ્વીકાર કરવો એટલે હૃદયના ઉલ્લાસ ભાવથી અને અંતરમાં ઉપકારભાવથી સ્વીકાર કરવો. ગુરુની આજ્ઞા મળે અને રોમ-રોમ નૃત્ય કરવા લાગે કે, આજે મારા પરમ સદ્ભાગ્ય છે કે, ગુરુએ અનંતી કરુણા કરી, મારા આત્મહિત માટે મને આજે આજ્ઞા પ્રદાન કરી. જગતના અનંત જીવો જ્યારે આજ્ઞામાં નથી હોતા ત્યારે એ અનંત

જીવોમાં મને ગુરુની આજ્ઞાપાલનનું પરમ સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું છે. ગુરુએ આજ્ઞા પ્રદાન કરી, મારા મોક્ષ માર્ગને પ્રશસ્ત કર્યો છે, અંતરમાં આવો ઉત્કૃષ્ટ અહોભાવ પ્રગટે ત્યારે આજ્ઞાનો સહર્ષ સ્વીકાર થાય.

આવા આજ્ઞાના સહર્ષ સ્વીકારને વિનય કહેવાય છે.

વિનયરૂપી બીજ વવાય તો સિદ્ધત્વરૂપી ફળ પ્રાપ્ત થાય.

ગુરુની આજ્ઞા અનુસાર ન ચાલવાવાળા શિષ્ય પ્રતિકાર કરવાવાળા હોય છે, અવિનયી હોય છે.

ગુરુ કદાચ એવા શિષ્યને આજ્ઞા આપે કે, તમારે શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રનો સ્વાધ્યાય કરવાનો છે, એટલે તરત જ એના મનમાં વિકલ્પ આવશે, મને એમાં શું સમજાય કે હું એનો સ્વાધ્યાય કરું ?

ગુરુ એ જ હોય, જેમને તમને પણ તમારી જેટલી ન ખબર હોય, એનાથી વધારે એમને તમારી ખબર હોય.

જે સરળ હોય, એની શ્રદ્ધા સર્વશ્રેષ્ઠ હોય.

જે બુદ્ધિ વાપરતાં હોય, એની શ્રદ્ધામાં બુદ્ધિ mix થવાથી એનામાં વિકલ્પ આવતા હોય, વિકલ્પના કારણે એનામાં અવિનય ભાવ આવવા લાગે.

વિચાર કરો,

જેમણે ગુરુને જિનશાસનના રથના સારથી બનાવ્યાં એવા તીર્થંકર પરમાત્માને ગુરુ પર કેટલો વિશ્વાસ હશે !

જ્યારે ગૌતમસ્વામી પ્રભુ પાસે આવ્યાં ત્યારે એમના 500 શિષ્યો પણ સાથે આવ્યાં હતાં. ભગવાન મહાવીરે નિર્દેશ કરી દીધો કે, તમે આ

500 શિષ્યોના ગુરુ છો ! આ બધાંનું દાયિત્વ હું તમને સોંપુ છું. એમને મોક્ષગામી બનાવવાની જવાબદારી તમારી છે. ભગવાને એ બધાંને પોતાના શિષ્ય ન બનાવ્યાં.

તીર્થંકર પરમાત્માની હાજરીમાં ગુરુનું સન્માન પ્રાપ્ત કરનાર એ ગુરુ ગૌતમસ્વામીનો વિનય કેવો ઉત્કૃષ્ટ હશે અને તીર્થંકર પરમાત્માની ઉપસ્થિતિમાં છદ્મસ્થ ગુરુની આજ્ઞાને આધીન રહેનાર એ 500 શિષ્યોની સમર્પણતા કેવી શ્રેષ્ઠ હશે !

જિનશાસનની વ્યવસ્થાનો base જ છે, સ્વયંની બુદ્ધિને શૂન્ય કરી, વિનયભાવે આજ્ઞાને આધીન રહેવું.

યાદ રાખજો, **તમારાથી વધારે જે તમને ઓળખે, તે તમારા ગુરુ હોય.**

તમે ચાલો તમારા મનના આધારે અને ગુરુ આજ્ઞા આપે તમારા કર્મોના આધારે !

શિષ્યનું કર્તવ્ય હોય 100% વિનયભાવમાં રહેવાનું અને ગુરુનું કર્તવ્ય હોય તમને મોક્ષ પ્રાપ્ત કરાવવાનું !

જો તમારામાં પૂર્ણપણે નિર્વિકલ્પ વિનય હોય અને તમારા ગુરુ સામર્થ્યવાન હોય તો તમારો મોક્ષ નિશ્ચિત હોય.

જે પોતાના મન ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કરી શકે છે, તે જ અવિરોધ અને નિર્વિકલ્પ વિનયભાવને પ્રગટ કરી શકે છે.

મન જ વિકલ્પોની mother હોય છે.

પ્રભુએ અંતિમ બોધમાં શ્રેષ્ઠ બોધ આપી દીધો, ગુરુ આજ્ઞાને આધીન રહેવું એ જ મોક્ષનો માર્ગ છે અને આજ્ઞાને આધીન જે રહે છે તે વિનયવાન હોય છે, આજ્ઞાનો જે પ્રતિકાર કરે છે તે અવિનયી હોય છે.

જહા સુણી પૂઝકણ્ણી, ણિક્કસિજ્જઇ સવ્વસો । એવં દુસ્સીલ- પડિણીણ, મુહરી ણિક્કસિજ્જઇ ।।

વિનયવાન તે ચતુર સુજાણ

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

પ્રભુએ અંતિમ દેશનામાં, મોક્ષમાર્ગમાં વિનયની અનિવાર્યતા સાથે અવિનિતને મળતાં અનાદરની વાતને સમર્થન આપતાં ફરમાવ્યું કે, અવિનિત વ્યક્તિ જ્યાં જાય ત્યાં તેને અનાદર મળે છે.

પ્રભુએ અવિનિત વ્યક્તિને સડી ગયેલાં કાનવાળી કૂતરીની ઉપમા આપી છે.

જેમ કોઈ કૂતરીના કાન સડી ગયાં હોય, એમાં રસી થઈ ગયાં હોય, એમાંથી દુર્ગંધ આવતી હોય. એવી કૂતરી જ્યાં જાય ત્યાંથી બધાં એને ભગાડી દેતાં હોય છે, એને દૂર કરી દેતાં હોય છે, એમ અવિનિત વ્યક્તિને પણ સર્વત્રથી અનાદર જ મળતો હોય છે.

તમારામાં વિનય છે કે નથી, કેમ ખબર પડે ?

તમને એમ થાય કે તમે ગુરુદેવને વંદના કરો છો, દરરોજ દેવ, ગુરુ, ધર્મની વંદના કરો છો, એટલે તમારામાં વિનય છે. ના ! ગુરુને કે પ્રભુને વંદના કરવી એ વિનયનું માપદંડ નથી.

તમે ક્યાંય ગયા હો અને અચાનક જ તમને કોઈ અજાણી વ્યક્તિ મળી જાય અને એ વ્યક્તિ તમારી સાથે respectful સદવ્યવહાર કરે, તો સમજજો કે તમારામાં વિનય છે અને તમારા વિનયની શુભ aura સામેવાળી વ્યક્તિને touch થઈ છે, એટલે તે તમારી સાથે respectful વ્યવહાર કરે છે.

Respect એ હોય છે, જે આંતરિક હોય, એ

શિખવાડવો ન પડે, એ તો જોઈને જ આવી જાય.

એ સમયે પ્રભુને thanks કહેવું જોઈએ કે, પ્રભુ ! મને લાગે છે કે હું તમારા path પર આવવા લાગ્યો છું. મારામાં થોડો વિનય આવી ગયો છે. હવે મારે આ જ path ઉપર આગળ વધવું છે. પ્રભુ ! મારે મારા વિનયભાવને ઉત્કૃષ્ટ બનાવવા છે.

જ્યારે કોઈ વ્યક્તિ તમારી સાથે flat eyesથી ભાવ વિના તમારી સામે જુએ અને સીધું જ પૂછે, કાંઈ કામ છે ? તો સમજી લેજો, તમારા વિનયની aura એટલી powerful નથી થઈ કે, સામેવાળી વ્યક્તિને તમને respect આપવાનું મન થાય. તમને આદર આપવાનું મન થાય.

જે ચતુર વાણિયા હોય, તે શું કરે ?

ચતુર વાણિયા ઘરેથી બહાર નીકળે એની પહેલાં નમસ્કાર મહામંત્ર કે માંગલિક બોલીને નીકળે અને આ પ્રકારે પોતાની અવગને શુભ કરીને નીકળે.

માટે જ, આપણે ત્યાં પરંપરા છે કે, કોઈ પણ કાર્યની શરૂઆત કરવી હોય, કોઈ શુભ કાર્યનો પ્રારંભ કરવો હોય, તો પ્રથમ નમસ્કાર મહામંત્ર અને મંગલકારી માંગલિક બોલે. બાળકો પણ exam આપવા જાય એટલે મમ્મી-પપ્પાને પગે લાગીને જાય. કેમ કે, વિનય કરવાથી એટલો સમય એની aura white રહે છે. પણ આવી રીતે white થયેલી aura વધારે સમય ન ટકે, જેવા તમારા વિચારો અને ભાવો

બદલાય એટલે aura પણ બદલાઈ જાય. જો તમારો વિનય આંતરિક હોય, અવિરોધી હોય, નિર્વિકલ્પ હોય તો તમને ગમે તે સમયે ગમે ત્યાં, ગમે તે વ્યક્તિ દ્વારા આદર મળે છે અને જે વ્યક્તિ પ્રતિકાર કરે છે, મનમાં વિકલ્પ રાખે છે, તે વ્યક્તિ અવિનિત હોય છે અને તેને બધેથી અનાદર જ મળે છે. જ્યાં વિનય છે, ત્યાં ધર્મની શરૂઆત થાય છે.

એક વિનય આવે તો બીજા અનેક ગુણો સહજતાથી આવી જાય છે.

જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો પુરુષાર્થ અવિનિતને જ કરવો પડે, વિનિતને જ્ઞાન શીખવાનો પુરુષાર્થ કરવો પડતો નથી. એના વિનયના કારણે એના જ્ઞાનાવરણીય કર્મોનો ક્ષય થવાથી તેને બધું સમજાઈ જાય છે, બધું આવડી જાય છે.

જો તમે શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કરો, શિખવાનો પ્રયત્ન કરો અને છતાં તમને સમજાય નહીં, યાદ ન રહે, તો સમજજો તમારા અવિનયના % વધારે છે અને તમારામાં વિનયની માત્રા અલ્પ છે.

જો તમને બધેથી અનાદર મળે છે, તો પણ તમારામાં વિનયની માત્રા અલ્પ છે.

વિનિત વ્યક્તિ સરળ હોય અને સરળ વ્યક્તિની aura પણ શુભ હોય એટલે એને બધે માન-સન્માન મળે.

सुणियाभावं साणस्स, सूयरस्स णरस्स य । विणए ठवेज्ज अप्पाणं, इच्छंतो हियमप्पणो ।।

तुजने तुं विसारी दे, तुजने तुं ओगाणी दे !

- राष्ट्रसंत परम गुरुदेव श्री नम्रमुनि महाराज साहेब

प्रभुनी सिद्धि स्वार्थनी न हती, प्रभुनी सिद्धि परमार्थनी हती. प्रभुअे साडाबार वर्ष सुधी कठिन साधना अने अनेक उपसर्गो, अनेक कष्टोने सहन करीने जे सिद्धि प्राप्त करी, ते सिद्धिने अनंती करुणा करी, सर्व जिवोना कल्याणनी भावना साथे जगतने अर्पण करी. मने जे मोक्षनो मार्ग प्राप्त थयो छे ते सर्व जिवोने प्राप्त थाय, अे ज अेमनी भावना हती.

विनय श्रुत नामना अध्ययनमां प्रभुअे इरमाव्युं, इच्छंतो हियमप्पणो जो तमे तमारा आत्मानुं हित ईच्छता छे तो, विणए ठवेज्ज अप्पाणं, तमे तमारा आत्माने विनयभावमां स्थिर करी छे.

जो तमे तमारा आत्मानुं हित याहता छे तो, जेम नदी सागरमां पोताना अस्तित्वने विलीन करी दे, तेम तमे तमारा अस्तित्वने गुरुमां विलीन करी छे. तमारी selfने गुरुना शरणां अेवुं न्योच्छावर करी छे के पछी तमारुं कोई स्वतंत्र अस्तित्व ज न रहे.

विनयवान आत्मा ज्यारे पोताना गुरु साथे अेकाकार अने अेकरूप थई जाय छे त्यारे तेनी अस्तित्वनी अनुभूति पण विलीन थई जाय छे.

अस्तित्वनी अनुभूतिने विलीन करी देवी, अने विनय कडेवाय छे.

त्रस जिवोनो संपूर्ण त्रसभाव शून्य थई जाय

अने परमात्माअे विनय कळो छे. मारी अंदरमां मारी अंश मात्र पण ईच्छा न रहे, अने उत्कृष्ट विनय कडेवाय छे.

विनयना अे प्रकार डोय छे ;

व्यवहार विनय अने निश्चय विनय.

जे विनय कायाथी थाय, ते व्यवहार विनय कडेवाय, जेम के, अे हाथ जोडी नमस्कार करवा, वंदना करवी, प्रणाम करवा, गौरवरी वडोराववी वगेरे.

जे विनय आत्माथी थाय, ते निश्चय विनय कडेवाय. स्वयंना मननी, स्वयंना आत्मानी स्वतंत्रताने विलीन करी देवी, अे डोय छे, निश्चय विनय !

आत्मानी स्वतंत्रताने मोह कडेवाय छे अने मोहथी मुक्त थवुं अे विनय कडेवाय छे.

मोहथी मुक्त थवुं सरण छे के कठिन छे ?

पोताना प्रयत्नथी मोहमुक्ति कदाय कठिन छे पण गुरु शरणे समर्पित थनार माटे सहज थई शके छे.

संसारनो मोह छोडी संयम स्वीकारवो हज्ज सरण छे, पण स्वयंनी ईच्छाओ अने स्वयंना अस्तित्वने छोडवुं कठिन छे.

मारुं मन ज मारुं नथी, अेटले मारी कोई ईच्छा ज नथी. जे मारा गुरु करावे ते करवुं, मारे मारुं करवापणुं कांई ज नथी. अे जे कडे ते

करवानुं, न कडे तो नही करवानुं ! करवानुं पण गुरुनी आज्ञाथी अने कांई नथी करवानुं अे पण अेमनी ज आज्ञा !

विणए ठवेज्ज अप्पाणं

परमात्माअे कळुं, जे आत्मा पोताने विनयभावमां, विनयधर्ममां स्थिर करे छे, तेनो मोक्ष निश्चित थई जाय छे.

तमे तमारी अनुप्रेक्षा करशो तो तमने समजाशे के, तमने तमारी ईच्छाओ, तमारी अपेक्षाओ अने तमारुं अस्तित्व ज तमने सौथी वधारे disturb करे छे.

ज्यारे व्यक्ति गुरुना शरणां समर्पित थाय छे, अेमनी आज्ञाने आधीन थाय छे, विनयभावमां रहे छे, त्यारे गुरुकृपाथी धीमे-धीमे तेनी ईच्छाओ, आग्रहो, मान्यताओ, तेनो अहंकार, ममत्व, राग-द्वेष, कषायो आदि छूटवा लागे छे अने अंते मोह छूटे छे अने अस्तित्व विलीन थई जाय छे, अस्तित्व गुरुना व्यक्तित्वमां ओगाणी जाय छे, लणी जाय छे, अेकरूप थई जाय छे, त्यारे ते शिष्यनी समर्पणताथी उत्कृष्ट निश्चय विनयनी यात्रा थई जाय छे. आत्माथी परमात्मा बनवानी यात्रा शरु थई जाय छे.

माटे ज, परमात्माअे आदेश कळो तो आदेश, निर्देश कळो तो निर्देश, संदेश कळो तो संदेश

અને ઉપદેશ કહો તો ઉપદેશ, એક જ વાક્યમાં કહી દીધું, જો તમે તમારા આત્માનું હિત ઈચ્છતા હો તો તમારે વિનયભાવમાં સ્થિર થવું પડશે. પરમાત્માએ એમ ન કહ્યું કે, આત્માનું હિત ઈચ્છનારા આમ કરે છે. તમે જો આત્મહિત યાહતા હો તો તમારા આત્માને વિનયમાં સ્થિર કરો.

તમે યાહે કરોડો રૂપિયાનું દાન અર્પણ કરો, તમે યાહે કરોડો વર્ષ સંયમ જીવનનું પાલન કરો, પણ જ્યાં સુધી વિનયભાવમાં સ્થિર ન થાવ, જ્યાં સુધી તમારું અસ્તિત્વ જીવતું હોય, ત્યાં સુધી તમારો મોક્ષ ન થાય.

અસ્તિત્વની વિલીનતા ન થાય, ત્યાં સુધી મોક્ષયાત્રા પ્રારંભ ન થાય.

બાહુબલી ઠાળેણં, મોળેણં, જ્ઞાણેણં ની સાધના કરતાં-કરતાં એક વૃક્ષ નીચે દિવસોના દિવસો સુધી સ્થિર ઊભા રહ્યાં, પક્ષીઓ એમની કાયા પર માળા બાંધવા લાગ્યાં, વનસ્પતિના વેલાઓ એમની કાયાને વીટળાઈ ગયા, જીવ-જંતુ કરડતાં હતાં, અનેક કષ્ટો સહન કર્યા, પણ એમનો મોક્ષ થતો ન હતો. કેમ ?

કેમ કે, હજી એમનું અસ્તિત્વ જીવતું હતું અને અસ્તિત્વ જીવતું હતું એટલે કર્મબંધ ચાલુ હતાં.

જેવું અસ્તિત્વ વિલીન થયું, જેવા મુનિ બનેલાં નાના ભાઈઓને વંદના કરવાના ભાવ સાથે આગળ વધ્યાં, અહમ્ અને અસ્તિત્વ બંને ઓગળી ગયાં અને કેવળજ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ ગઈ.

પરમાત્મા અને ગુરુના ચરણ-શરણમાં સ્વયંના અસ્તિત્વને વિલીન કરવું, એ જ આપણા આત્મા માટે હિત, શ્રેય અને કલ્યાણનું કારણ હોય છે.

**તમ્હા વિણયમેસિજ્જા,
સિલં પડિલભે જઓ ।
બુદ્ધપુત્ત ણિયાગટ્ટી,
ળ ણિવ્વકસિજ્જઇ કળ્હુઈ ।।**

બુદ્ધપુત્ર જો તું બને, મુજ વારસો ઉજમાળ બને !

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

ભગવાને આત્મહિત માટે આવશ્યક એવા વિનયનું શ્રેષ્ઠતમ મહત્વ ક્ષમાવતાં કહ્યું કે, ગુરુ શરણમાં ધીમે- ધીમે વિનયભાવની વૃદ્ધિ કરતાં-કરતાં સ્વયંના અસ્તિત્વને શૂન્ય કરવું, એ શ્રેષ્ઠ સાધના છે.

આ પંચમકાળની શ્રેષ્ઠ સાધના એટલે દેહના મૃત્યુ પહેલાં અસ્તિત્વનું મૃત્યુ કરવું, ઈચ્છાઓનું મૃત્યુ કરવું.

ભગવાનની કરુણા કેવી શ્રેષ્ઠ હતી... એમને સમય-સમયની, ઘટ-ઘટની વાતની ખબર હતી. એમને એ પણ ખબર હતી કે, પાંચમા આરાના શિષ્યોમાં વિનય કરતાં અવિનય વધારે હશે અને એ અવિનયના કારણે ક્યાંક મોક્ષ માર્ગને પામ્યાં પછી ગુમાવી ન દે, એટલાં માટે જ પ્રભુએ કહ્યું, હે આત્મનૂ ! તું તારા આત્માને વિનયમાં સ્થિર કરી દે, તું તારા આત્માને સંયમમાં રાખતાં શીખી જા !

કેમ ?

કેમ કે, શિષ્ય હંમેશાં બુદ્ધપુત્ર હોય છે, જ્ઞાનીપુત્ર હોય છે.

જ્ઞાનીજન શિષ્યના માતા સમાન અને પિતા

સમાન હોય છે. જ્ઞાની એટલે એ, જેનો પ્રત્યેક શ્વાસ સત્યને સ્પર્શતો હોય. જે જગતને ઓળખતા હોય, તે જ્ઞાની હોય.

બુદ્ધપુત્ર ણિયાગટ્ટી- જે પોતાને પ્રભુપુત્ર માનતા હોય, એની કોઈ demand ન હોય, એને કોઈ desire ન હોય. મને કાંઈ જોઈતું નથી, એવા ભાવ જ્યારે હૃદયમાં સર્જાય છે, ત્યારે પ્રભુપુત્ર બનવાની શરૂઆત થાય છે.

મને જગતની કોઈ વસ્તુ જોઈતી નથી. મને જગતમાંથી ન કોઈનો રાગ જોઈએ છે, ન કોઈની લાગણી જોઈએ છે. મને જગતનો ન કોઈ પરિવાર જોઈએ છે, ન કોઈ સંપ્રદાય જોઈએ છે, મને જગતમાંથી કાંઈ જોઈતું નથી. મને તો એક માત્ર મોક્ષ જોઈએ છે. આ હોય છે બુદ્ધપુત્રના ભાવ !

જેને કાંઈક જોઈએ છે, એ સંસારી હોય છે.

જેના મનના વિકલ્પોમાં સંસારનો અંશ માત્ર નથી રહેતો, તે બુદ્ધપુત્ર બને છે.

જેને કાંઈ જોઈતું નથી. તેને બધાં આવકારે છે, બધાં આદર આપે છે.

એક સંત, એક સાધુ કે એક વિનયવાન આત્મા જ્યાં જાય, ત્યાં બધાં તેને પધારો... પધારો કહે આવકાર આપે છે, કોઈ અજાણી વ્યક્તિ પણ એને જાકારો આપવાનો વિચાર પણ નથી કરતી.

તમને ક્યારેય કોઈ પણ જગ્યાએથી, કોઈ પણ fieldમાંથી કોઈ reject કરે તો સમજી લેજો તમારી અંદરમાં ક્યાંકને ક્યાંક અવિનય છે. વિનયવાન વ્યક્તિ સર્વત્ર select જ થાય છે.

બધાં ઈચ્છતાં હોય વિનયવાન વ્યક્તિ અમારી પાસે રહે, અને અવિનિત માટે બધાં ઈચ્છે કે આ અમારાથી દૂર જાય તો સારું !

મોક્ષમાં પધારતાં -પધારતાં પ્રભુએ વિનયના કેટલાં લાભ બતાવ્યાં અને વિનયનું કેટલું મહત્વ બતાવ્યું, પણ આ વિનયને પ્રગટાવવો કેવી રીતે ?

વિનય પ્રગટાવવા માટે દ્રવ્યથી ભાવમાં જવાય છે અને ભાવથી દ્રવ્યમાં જવાય છે.

વંદના, સાધના અને ગુરુની આજ્ઞા મુજબ જેમ-જેમ આગળ વધતાં જઈએ, તેમ-તેમ દ્રવ્યથી વિનય પ્રગટે છે. દ્રવ્યથી પ્રગટેલો વિનય જ્યારે આત્મિક બની જાય છે ત્યારે ભાવ વિનય પ્રગટે છે.

વિનયના પ્રાગટ્ય માટે ગુરુના શરણમાં સમર્પિત થઈ, ગુરુની અજ્ઞાને આધીન થવું અત્યંત જરૂરી છે.

ગુરુની આજ્ઞા વહેતી હોય અને હાથ-પગ દ્વારા ધર્મ આરાધના થતી હોય, તેને સમ્યક્ આરાધના કહેવાય.

પરમાત્માએ કહ્યું છે, ગુરુ આજ્ઞા વિનાનો ધર્મ

પુણ્ય ઉપાર્જનનું કારણ બની શકે છે, કર્મક્ષયનું કારણ ન બને, કેમ કે, તેનો ધર્મ ઇચ્છાપૂર્વકનો ધર્મ હોય, ઇચ્છા મૃત્યુરૂપી આજ્ઞાનો ધર્મ નથી હોતો.

માટે જ, વિનયને પ્રગટાવવા માટે સર્વ પ્રથમ જીવનમાં ગુરુ હોવા અત્યંત જરૂરી હોય છે.

ગુરુ મળ્યાં પછી, વારંવાર ગુરુને વિનંતી કરવી જોઈએ કે, મને આપના શિષ્યરૂપે સ્વીકારો. મને આપના શરણમાં સ્થાન આપો, મારો સ્વીકાર કરો.

ભગવાન મહાવીર સ્વામી પાસે પણ જેટલાં આત્માઓ આવ્યાં, એ બધાંએ ભગવાનને વિનંતી કરી હતી. ગુરુ ગૌતમ સ્વામીએ પણ અત્યંત ભાવથી અને અહોભાવથી વિનમ્રપણે ભગવાનને વિનંતી કરી હતી, ત્યારે ભગવાને એમને શિષ્યરૂપે સ્વીકાર્યાં હતાં.

જ્યાં સુધી શિષ્ય વિનંતી ન કરે, ત્યાં સુધી પ્રભુ કે ગુરુ એનો સ્વીકાર ન કરે અને ગુરુ જ્યાં સુધી સ્વીકાર ન કરે, ત્યાં સુધી શિષ્યએ વારંવાર વિનંતી કરતાં રહેવું જોઈએ.

હે ભંતે ! મારો શિષ્યરૂપમાં સ્વીકાર કરો. મને અનુશાસિત કરો, મને શિષ્યત્વનું દાન આપો.

અને એક દિવસ એ ધન્ય પળ આવી જાય છે, જ્યારે ગુરુ એની યોગ્યતા અને પાત્રતાને જોઈને કહે છે ;

આજથી હું તમારા યોગક્ષેમની જવાબદારી સ્વીકારું છું.

યોગક્ષેમ એટલે શું ?

યોગ એટલે મન, વચન અને કાયા !

મન, વચન અને કાયાને માત્ર સેવા, સાધના,

સમર્પણતા અને ધર્મ આરાધનામાં પ્રવૃત્તિ કરાવવા, મન, વચન અને કાયાના યોગોનું હિત થાય એનું ધ્યાન રાખવું, એનું ક્યાંય અહિત ન થાય એની સાવધાની અને જાગૃતિ રાખવી એને યોગક્ષેમ કહેવાય છે.

શિષ્યની એક વારની વિનંતી હોય પણ ગુરુની આજીવનની જવાબદારી થઈ જાય છે, એના આ ભવને અને ભવોભવને સુધારવાની જવાબદારી થઈ જાય છે, માટે જ, ગુરુ તરત જ સ્વીકાર ન કરતાં, એની પાત્રતાની, એની સમર્પણતાની કસોટી કરી, પછી જ સ્વીકાર કરે છે.

ગુરુ જ્યારે શિષ્યના યોગક્ષેમની જવાબદારી લે છે, ત્યારે શિષ્યની જવાબદારી હોય છે, ગુરુની હરેક આજ્ઞાનું નિષ્ઠાપૂર્વક અને નિર્વિકલ્પ ભાવે પાલન કરવું. વિનયપૂર્વકનો વ્યવહાર કરી, વિનયધર્મને આત્મામાં સ્થિર કરવો.

ભગવાને કેવી શ્રેષ્ઠ ઉપમા આપી છે, બુદ્ધપુત્ર !

શું બુદ્ધપુત્ર માત્ર ગુરુ કે સાધુ જ હોય કે શ્રાવક પણ હોઈ શકે ?

શ્રાવક પણ બુદ્ધપુત્ર બની શકે છે.

જે ગુરુના જ્ઞાનનો, ગુરુના ભાવનો, ગુરુની સમજનો, ગુરુના ચારિત્રનો, ગુરુના આત્મગુણોનો, ગુરુની બુદ્ધતાનો વારસો લે, વારસદાર બને તે બુદ્ધપુત્ર કહેવાય.

કોઈ પણ શ્રાવક, કોઈ પણ શ્રાવિકા જ્ઞાનીનું સંતાન, જ્ઞાનીનું વારસદાર અને જ્ઞાનીના શિષ્ય બની શકે છે.

જે જ્ઞાનનો વારસો લે તે બુદ્ધપુત્ર કહેવાય.

ગિસંતે સિયાડમુહરી, બુદ્ધાણં અંતિણ સયા । અદ્વજુત્તાણિ સિલ્લિજ્જા, ણિરટ્ઠાણિ ડ વજ્જણ । ।

પુણ્ય તુજ સવાયા કે ગુરુ મળ્યાં તારણહારા

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

પરમાત્માએ એમની અંતિમ દેશનામાં આત્મ હિતકારી વિનય ગુણનું મહત્વ અને એની અગત્યતા દર્શાવ્યા બાદ ફરમાવ્યું કે વિનયી શિષ્યએ કેવા-કેવા ગુણોને ખીલવવા જોઈએ, વિનયી આત્માનો વ્યવહાર અને વર્તન કેવા હોવા જોઈએ.

પરમાત્માએ કહ્યું, જ્યારે એક વિનયી શિષ્ય ગુરુના સાંનિધ્યમાં હોય ત્યારે તેણે પોતાના મનને એકદમ શાંત કરી, બે હાથ જોડેલાં રાખી, મૌનભાવે ગુરુ સાંનિધ્યની એક-એક પળને માણવી જોઈએ. તેણે પોતાના બધાં વિચારોને વિરામ કરી, ગુરુના આત્મા સાથે સ્વયંના આત્માનું અનુસંધાન કરવું જોઈએ.

ગુરુના સાંનિધ્યમાં શિષ્યએ ગુરુના આત્મ સ્પંદનોનો અહેસાસ કરવો જોઈએ. ગુરુના આકાર સાથે એકાકાર થઈ, પોતાની ચિત્તવૃત્તિને શાંત કરવાનો પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ.

ગુરુના સાંનિધ્યમાં, પંચ મહાવ્રતધારી સંતોના સાંનિધ્યમાં બેસવાવાળા શિષ્યએ બોલ-બોલ ન કરવું જોઈએ, શબ્દો અને વચનોથી તો ન બોલાય પણ મનમાં પણ વિચારોને શાંત કરીને બેસવું જોઈએ, મનથી પ્રશાંત રહેવું જોઈએ.

ગુરુના સાંનિધ્યમાં શિષ્યના હૃદયમાં એટલો આનંદ અને અહોભાવ પ્રગટ થવા જોઈએ, જાણે સ્વયં પ્રભુ મળ્યાં ! એને feel થવું જોઈએ કે, મારું

અનંતકાળનું દુર્ભાગ્ય દૂર થઈ ગયું, અનંત-અનંતકાળ પછી મને સદ્ગુરુનું સાંનિધ્ય પ્રાપ્ત થયું છે, એ મારા પરમ સૌભાગ્ય છે.

અનંતકાળમાં હું જ્યાં-જ્યાં ગયો, જ્યાં-જ્યાં જન્મ લીધો, મેં રાગ-દ્વેષ કર્યા છે, ઇચ્છાઓનું પોષણ કર્યું છે અને મારા સંસારને વધાર્યો છે, આજે મને શ્રેષ્ઠની પ્રાપ્તિ થઈ છે, જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ છે, મારી ઇચ્છાઓ શાંત થઈ છે.

પ્રભુએ કહ્યું છે; ગુરુ એ જ હોય, જ્યાં ચિત્તવૃત્તિ ઉપશાંત થઈ જાય.

મન, વચન અને કાયાના યોગો શાંત થઈ જાય. આત્મા અને મન પ્રસન્ન-પ્રસન્ન થઈ જાય અને શિષ્ય વિનયભાવમાં એવો મૃદુ થઈ જાય કે, એ સમયે જો એની આંગળી વાળવામાં આવે તો આખી આંગળી વળી જાય એટલી soft થઈ જાય ! એની મૃદુતા, એની softness જો એના bonesમાં આવવા લાગે તો સમજવાનું એનું શિષ્યત્વ સાર્થક થઈ ગયું !

એક શિષ્ય ગુરુના શરણમાં કેવો હોય એ તો જેના જીવનમાં ગુરુ હોય એ જ અનુભવી શકે. કેમ કે, ગુરુના શરણમાં એ શૂન્ય થઈ જાય છે, એ મૃદુ થઈ જાય છે, એના મનોયોગ શાંત થઈ જાય છે, એનો કાયયોગ ઋજુ થઈ

જાય છે અને એના આત્મામાં... એના સાડા ત્રણ કરોડ રોમરાયમાં એટલો આનંદ... એટલી પ્રસન્નતા વ્યાપ્ત થઈ જાય કે, મને કોઈ તારણહારા મળ્યાં... મને મારા આત્મ ઉદ્ધારક મળ્યાં.

જેમ વિશાળ દરિયામાં ડૂબતી વ્યક્તિને કોઈ બચાવનાર જહાજ મળી જાય અને એ તેને પોતાના જહાજમાં બેસાડે, ત્યારે તેને જેવી ખુશી થાય, એવી ખુશી શિષ્યને ગુરુના શરણમાં થાય. હાશ ! હું સંસાર સાગરમાં ડૂબી રહ્યો હતો, રાગ-દ્વેષ, મોહ માયા, કષાયો અને અવગુણોના મગરમચ્છ વચ્ચે અટવાઈ ગયો હતો અને ત્યાં જ મને તારનાર, મને ઉગારનાર મારા ગુરુ મને મળ્યાં ! આવો આત્માનંદ શિષ્યને અનુભવાય એક ગુરુના પરમ શરણમાં !

અદ્વજુત્તાણિ સિલ્લિજ્જા, ણિરટ્ઠાણિ ડ વજ્જણ । ।

ગુરુના સાંનિધ્યમાં તો અનેક શ્રાવકો, ભકતો આવતાં હોય અને ગુરુ દરેકને અલગ-અલગ પ્રેરણા આપતા હોય, અલગ-અલગ સમજ આપતા હોય, પણ શિષ્યએ તો માત્ર એટલું જ ગ્રહણ કરવું જોઈએ, જેટલું એના આત્માના હિતનું હોય અને નિરર્થક હોય એમાં કયારેય ન પડવું જોઈએ.

અણુસાસિઓ ન કૃષ્ણિજ્ઞા, યંતિ સેવિજ્ઞ પંડિત । ચુદ્ધેહિં સહ સંસર્ગિં, હાસં કીડં ચ વજ્જણ । ।

ખમી-ખમીને રહેજે તુજ અનુશાસકને યરણે

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

ભગવાન મહાવીર મોક્ષમાં પધારી રહ્યાં હતાં, ત્યારે તેમણે તેમની પ્રજામાં જોયું કે પાંચમા આરાના શિષ્યો ગુરુ પર કોપ કરવાવાળા હશે, ગુરુ પર ક્રોધ કરવાવાળા હશે, એટલે ભગવાને ફરમાવ્યું,

અણુસાસિઓ ન કૃષ્ણિજ્ઞા,

જે ગુરુ છે, જે અનુશાસક છે, જે તમને તમારા આત્મહિતની પ્રેરણા આપે છે, એમના ઉપર ક્યારેય કોપાયમાન ન થવું જોઈએ, કોધિત ન થવું જોઈએ અને ક્ષમાભાવ રાખવો જોઈએ, સમભાવમાં રહેવું જોઈએ.

ગુરુ શિષ્યને જે કાંઈ પણ કહે છે, જે અનુશાસન કરે છે, તે માત્ર ને માત્ર શિષ્યના શ્રેય અને કલ્યાણ માટે કરે છે. તે સમયે કદાચ શિષ્યને લાગે કે આમાં મને શું મળે છે, મને શું લાભ થાય છે, પણ ગુરુ પાસે vision હોય, દીર્ઘદ્રષ્ટિ હોય એટલે એ આજે નહીં તો કાલે લાભદાયી થવાનું જ હોય, પણ શિષ્યમાં એ સમજ ન હોય એટલે ગુરુ ઉપર કોધિત થાય કે, મને કેમ આમ કહે છે !

યાદ રાખજો, ગુરુ તો માત્ર અનંતી કરુણાના કારણે, શિષ્યના આત્મહિત કારણે, તેને મોક્ષગામી બનાવવા જ તેનો સ્વીકાર કરતાં હોય છે. તમે એમના શિષ્ય બનો કે ન બનો એમને શું ફરક પડે ? તમારા શિષ્ય બનવાથી એમને મોક્ષ મળશે એવું પણ નથી અને તમારા શિષ્ય ન

બનવા પર એમનો મોક્ષ અટકવાનો પણ નથી. આ તો એમની કરુણા અને વાત્સલ્ય ભાવ છે, જેથી પોતાની સાધનામાંથી પણ સમય કાઢી એ શિષ્યના આત્મ ચૈતન્યને જાગૃત કરવાનો પુરુષાર્થ કરે છે. એના આત્મકલ્યાણની ભાવના સાથે એમના ઉપર અનુશાસન કરે છે, એને પ્રેરણા આપી યોગ્ય દિશામાં, સત્યની દિશામાં લઈ જાય છે. ગુરુ ક્યારેય શિષ્યને પોતાના ન માને, એ તો શિષ્યને પ્રભુના શાસનના સાધુ અને શ્રાવક જ માને. એ તો **સર્વ જીવ કરું શાસન રસિ**, ના વાત્સલ્યભાવથી જ જગત જીવો પર કલ્યાણ કરે છે, શિષ્યને અસાર એવા સંસારથી તારવા માટે, એને મોહમાયાથી બહાર કાઢવા માટે, એના અવગુણોને દૂર કરવા માટે અને એના સદ્ગુણોને પ્રગટાવવા માટે એકાંત કરુણાભાવથી અનુશાસન કરતાં હોય છે.

આવા ગુરુ પર શિષ્યએ ક્યારેય કોપાયમાન ન થવાય. આવા ગુરુનો તો અત્યંત અહોભાવ સાથે ઉપકાર માનવો જોઈએ.

ગુરુ, જે પોતાના માતા-પિતા, ભાઈ-બહેન અને સમસ્ત સંસારનો ત્યાગ કરી આત્મકલ્યાણ અર્થે સાધુ બન્યા હોય, એ એક સંસારીને શા માટે શિષ્યરૂપમાં સ્વીકાર કરે ?

ગુરુ માત્ર નિઃસ્વાર્થ કરુણા અને નિષ્કામ વાત્સલ્યભાવથી શિષ્યના આત્મકલ્યાણ અર્થે જ સ્વીકાર કરે છે, એના ઉપર અનુશાસન કરે છે.

માટે જ, મોક્ષમાં પધારતાં-પધારતાં પરમાત્માએ 21,000 વર્ષ ચાલનારા પ્રભુના શાસનમાં જે આત્માઓને મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરવી છે, મોક્ષ માર્ગ પર પ્રયાણ કરવું છે, એવા આત્માઓની આત્મ ધૂરા ગુરુના હાથમાં સોંપી. એટલે શિષ્યની આ પરંપરા તીર્થકરો દ્વારા પ્રદાન કરેલી છે, એટલા માટે જ કહેવાય છે કે, જ્યારે પ્રત્યક્ષ પરમાત્મા ન હોય, ત્યારે ગુરુમાં પ્રભુનું પ્રતિબિંબ નિહાળી ગુરુની ઉપાસના કરવી જોઈએ, એમના ઉપર કોપાયમાન ન થવું જોઈએ.

જ્યારે શિષ્ય કોધાવેશમાં આવી જાય, કોપાયમાન થઈ જાય, ત્યારે ગુરુએ શાંત રહેવું જોઈએ.

કોધની સામે ક્યારેય ક્રોધ ન કરાય.

શિષ્ય કોધમાં હોય અને ગુરુ પણ કોધિત થાય તો ક્રોધ વધી જાય પણ ગુરુ જો શાંત રહીને response ન આપે, તો સામેવાળાનો ક્રોધ આપોઆપ શાંત થઈ જાય.

જે તમારા હિત, શ્રેય અને કલ્યાણનું વિચારી, તમારા ઉપર અનુશાસન કરે છે, એમના પ્રત્યે ક્યારેય દુર્ભાવ, અભાવ, કે negative ભાવ ન લાવવા જોઈએ. એમના ઉપર કોધિત થઈ, એમની અશાંતના કરવી એટલે ભવિષ્યમાં ગુરુ પ્રાપ્ત ન થાય એવી સ્થિતિ સર્જવી.

સંસારમાં માતા-પિતા છોડી દે તેને અનાથ આશ્રમમાં રહેવું પડે છે તેમ જે શિષ્યને ગુરુ છોડી

દે છે, તેને ગુરુ વિનાનું અનાથ જીવન જીવવું પડે છે, પછી ન તેને કોઈ પ્રેરણા આપે છે, ન કોઈ તેના ઉપર અનુશાસન કરે છે અને અંતે ધીમે-ધીમે તેના આત્માનું પતન થાય છે.

મોટાભાગે અનુશાસક ઉપર, ગુરુ પર શિષ્યને ગુસ્સો કેમ આવે ?

પોતાની ઇચ્છાના કારણે, મોહના કારણે, અપેક્ષાઓના કારણે શિષ્યને ગુરુ ઉપર ગુસ્સો આવતો હોય છે.

સંસારમાં તો એ એકબીજાની લાગણીમાં જીવતો હોય, એ જ લાગણી ન મળે ત્યારે હેરાન-પરેશાન થતો હોય, એ જ લાગણીની ઝંખના રાખે શિષ્ય બનીને ગુરુ પાસેથી, અને જ્યારે ગુરુ પાસેથી એ લાગણી ન મળે એટલે એને ગુસ્સો આવે.

શિષ્ય બનીને ગુરુ પાસેથી લાગણીની ઝંખના કરવી એટલે લાગણીની નહીં, નાગણીની ઝંખના કરવી. ગુરુ તો પોતાની અનંતી કરુણાથી શિષ્યને જ્ઞાન આપે છે, બોધ આપે છે, દિશા અને દૃષ્ટિ આપે છે. સત્યનું realisation કરાવે છે, મોક્ષ માર્ગમાં પ્રયાણ કરાવે છે. આત્મગુણોનો વિકાસ કરાવે છે અને આત્માની શુદ્ધિ કરાવે છે.

ગુરુની આ કરુણાને જ જો શિષ્ય પ્રેમ માની લે તો ભગવાને કહ્યું છે, એ શિષ્યનો સૌથી મોટામાં મોટો ભ્રમ છે.

વિનયવાન વ્યક્તિને ન સંસારમાં કોઈની અપેક્ષા હોય અને ન ગુરુના સાંનિધ્યમાં કોઈ અપેક્ષા હોય, અપેક્ષાઓ હોય માત્ર અવિનિત શિષ્યને !

વિનયી શિષ્ય ક્યારેય અનુશાસક એવા ગુરુ પર કોપાયમાન થતાં નથી. તે હંમેશાં સમભાવ અને ક્ષમાભાવમાં રહે.

કોઈએ પૂછ્યું, મારે જગત આખામાં

સમભાવ રાખવો છે, તો શું કરવું જોઈએ ?

ભગવાને કહ્યું, સમભાવ રાખવાની શરૂઆત ગુરુના સાંનિધ્યથી કરવી જોઈએ. જેને ગુરુના સાંનિધ્યમાં સમભાવ રાખતાં આવડી જાય, તેને જગત આખામાં સમભાવ રાખતાં આવડી જાય. જેને ગુરુ સાંનિધ્યમાં સમભાવ રાખતાં ન આવડે, તે પોતાની ઇચ્છાઓ, રાગ, મોહ, લાગણી અને અપેક્ષાઓના કારણે પોતાના જ આત્માનું અહિત કરે, દુઃખી-દુઃખી થાય.

અપેક્ષા, દુઃખની આમંત્રણ પત્રિકા હોય છે.

અપેક્ષાના કારણે જ ગુરુ પર ક્રોધ આવે છે અને ગુરુની અશાતના થાય છે. જ્યાં વિનય હોય છે, ત્યાં અપેક્ષાઓ નથી હોતી.

પ્રભુએ એમની અંતિમ દેશનામાં પ્રથમ subject જ વિનય ઉપર લીધો. પ્રભુએ કહ્યું, આ એક subjectમાં જે pass થઈ જાય છે, જે પારંગત થઈ જાય છે, જે success થઈ જાય છે, જેના આત્મામાં વિનય ગુણ પ્રગટ થઈ જાય છે, તે આત્મા નજીકમાં ત્રીજા ભવે અથવા મોડામાં મોડાં 15 મા ભવે મોક્ષ પ્રાપ્ત કરે છે.

જે આત્મા વિનય કરતાં-કરતાં આયુષ્યનો બંધ કરે છે, તે નરક ગતિ કે તિર્યચ ગતિમાં ન જાય, તે ક્યારેય દુર્ગતિમાં ન જાય. તે આત્મા હંમેશાં ઉચ્ચ ગોત્ર પુણ્યકર્મનો બંધ કરે છે, તે નીચ ગોત્રમાં ક્યારેય જતો નથી.

આ ભવમાં બીજું કંઈ થાય કે ન થાય, બીજું કંઈ આવડે કે ન આવડે, તપસ્યા, સાધના, જાપ, આરાધના થાય કે ન થાય, માત્ર વિનયને એટલો strong બનાવો, એટલો શ્રેષ્ઠ બનાવો કે ક્યારેય કલ્પનામાં કે સ્વપ્નમાં પણ ગુરુ ઉપર, અનુશાસક ઉપર, ઉપકારી ઉપર કોપાયમાન થવાનો વિચાર માત્ર ન આવે.

ગુરુ ચરણમાં તું પારદર્શક બની જા

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ

શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

મા ય ચંડાલિયં કાસી,
બહુયં મા ય આલવે ।
કાલેણ ય અહિજ્જિતા,
તઓ જ્ઞાઇજ્જ ઇગઓ । ।

ભગવાને બહુ જબરદસ્ત બોધ અર્પણ કરી, આપણા ઉપર મહાઉપકાર કર્યો છે.

ભગવાને કહ્યું, વિનયી શિષ્ય ક્યારેય પરમાત્મા, ગુરુ કે અનુશાસક ઉપર ક્રોધ ન કરે, આવેશ ન કરે અને ભૂલથી પણ જો ક્રોધ આવી જાય તો એ ક્યારેય છૂપાવે નહીં અને ક્યારેય અસત્ય ન બોલે.

મનમાં ક્રોધ ભર્યો હોય અને મન-મનની વાત જાણનારા ગુરુ પૂછે કે, શું થયું છે ? અને જો એ કહે, ના...ના ગુરુદેવ કંઈ નથી થયું.

જો તમે તમારા ભૂલની, તમારા ક્રોધની વાત ગુરુને કહી નથી શકતાં તો એનો અર્થ એ થયો કે તમે અહંકારી છો.

અહંકારી ક્યારેય સરળ ન હોય અને જે સરળ હોય તે ક્યારેય અહંકારી ન હોય.

સરળ ન હોય, એનો ક્યારેય મોક્ષ ન હોય.

સરળતા ન હોય, એવી વ્યક્તિ 100 વર્ષ પણ પ્રભુ સાંનિધ્યમાં કે ગુરુ સાંનિધ્યમાં રહે, તો પણ એનું સાંનિધ્ય વ્યર્થ છે.

એ ગમે તેટલો જ્ઞાની હોય, ગમે તેટલું આવડતું હોય પણ જો અંદરમાં અહંકાર હોય, તો એનું શિષ્યત્વ પણ વ્યર્થ હોય છે.

જ્યારે જે શિષ્યમાં વિનય હોય, તે ધ્યાનના સમયે ધ્યાન કરે, સ્વાધ્યાયના સમયે સ્વાધ્યાય કરે. તે ક્યારેય ક્રોધાવેશમાં આવીને અયોગ્ય કાર્ય ન કરે. તે જરૂર વિનાનું બોલે નહીં અને સ્વ ભાવમાં રમણ કરે.

તે હંમેશાં પોતાના ગુરુ પાસે transparent રહે. પારદર્શક રહે.

પારદર્શકતા એ સરળતાનો ગુણધર્મ છે.

પારદર્શક એ જ રહી શકે, જે શૂન્ય બની શકે.

તે પ્રભુ કે ગુરુથી કાંઈ છૂપાવે નહીં. જે બન્યું,

જેવું બન્યું તેવું અક્ષરસઃ કહી દે, જણાવી દે તે ક્યારેય એવો વિચાર ન કરે કે, હું આવું કહીશ તો ગુરુ શું માનશે, પછી આમ થશે તો ? સરળ અને વિનયી વ્યક્તિના મનમાં કોઈ વિકલ્પ ન હોય.

જેની સહન કરવાની તૈયારી હોય છે. તે જ શુદ્ધ થાય છે. જે એમ વિચારે કે સત્ય વાત કહી દઈશ તો ગુરુની નજરમાંથી ઉતરી જઈશ તો !!!

ગુરુની નજરમાં ચડવું કે ઊતરવું એ પણ એક પ્રકારનો અહંકાર જ છે. ગુરુની નજરમાંથી ઉતરી જવાનો ભય એ પણ ego જ છે.

વિનયી શિષ્યના એક જ ભાવ હોય. મારાથી ગુરુથી કાંઈ છૂપાવાય નહીં. મારી ભૂલ છે તો મારે બતાવવી જ જોઈએ. ગુરુ મારી ભૂલને જાણીને શું કરશે ?

મારા પર અનુશાસન કરશે, કદાચ strick અનુશાસન કરશે. પણ એ અનુશાસન પણ મારી ભૂલને સુધારવા માટે જ હશે ને ! મારા આત્માને શુદ્ધ કરવા માટે જ હશે ને !

માટે જ, જે સરળ હોય છે, એ શિષ્ય હોય છે.

જે ગુરુ સમક્ષ પારદર્શક બનીને રહે છે, ગુરુ એના આત્મકલ્યાણના પથદર્શક બને છે.

પ્રભુને પણ ખબર હતી, જિનશાસન સરળતાથી ચાલશે, બુદ્ધિથી નહીં. સરળતાથી ગુણ પ્રગટે છે. બુદ્ધિથી કદાચ સફળતા મળી જાય પણ સિદ્ધિ ન મળે. સફળતા આ ભવની હોઈ શકે પણ એ આત્માની શુદ્ધિ ન કરાવી શકે.

સિદ્ધિ માટે તો આત્માની શુદ્ધિ જરૂરી હોય છે. **ણ ણિણ્ણવિજ્જ કયાઈ વિ...**

શિષ્ય એ હોય જે ગુરુ પાસે ગમે તેવી ભૂલ હોય તો પણ સરળતાથી પારદર્શક બનીને સત્ય જણાવી દે. પોતાનાથી જે દોષોનું સેવન થઈ ગયું હોય તે સહજભાવે કહી દે, મારાથી આમ-આમ થયું છે.

ગુરુએ ગાથા કંઠસ્થ કરવાની કહી હોય તો પણ જેટલી ગાથા થઈ હોય એટલી જ કહે અને ન થઈ હોય તો કહી દે, મારાથી આજે આટલી ગાથા કંઠસ્થ નથી થઈ.

પારદર્શકતા એ પણ શિષ્યનો એક ગુણધર્મ છે.

**તારી ચિત્તવૃત્તિનું
તું શમન કરી લે**

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્પ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

**મા ગલિયસ્સેવ કસં, વયણમિચ્છે પુણો પુણો ।
કસં વ દદ્ધુમાઙ્ગે, પાવગં પરિવજ્જણ । ।**

પ્રભુ વિનિત અને અવિનિત શિષ્યની વૃત્તિ કેવી હોય એ ફરમાવતાં કહે છે કે, અવિનિત શિષ્યને એક ને એક વાત વારંવાર કહેવી પડે, સમજાવવી પડે જ્યારે વિનિત શિષ્ય ગુરુના ઈંગિત આકારથી અથવા એક વાર કહેવાથી સમજી જાય.

પ્રભુએ શિષ્યની વૃત્તિને ઘોડા સાથે સરખાવી છે. કોઈ ઘોડા કેવા હોય, એને માલિક ગમે

તેટલી સમજ આપે, ગમે તેટલા ચાબૂક મારે પણ એને જેમ ચાલવું હોય એમ જ ચાલે. એમ અવિનિત શિષ્યને પણ ગુરુ ગમે તેટલું સમજાવે, ગમે તેટલી પ્રેરણા આપે, ગમે તેટલાં આદેશ આપે કે **આ તમારી ભૂલ છે, તમારે આ આદત છોડવા જેવી છે. આ તમારો અવગુણ છે, તમે આ દોષનું સેવન કર્યું છે**, પણ અવિનિત શિષ્ય તો પેલા ઘોડાની જેમ જે કરવું હોય તે જ કરે.

ગુરુ એને વારંવાર સમજાવે, વારંવાર પ્રેરણા આપે, પણ તેને કોઈ અસર થાય જ નહીં.

જ્યારે વિનિત શિષ્યને ગુરુ એક જ વાર કહે કે, આ તમારે માટે યોગ્ય નથી, તો પછી એ ક્યારેય તે કરે જ નહીં. ગુરુ એક જ વાર કહે કે, આ તમારી ભૂલ છે, પછી વિનયી શિષ્ય એ ભૂલ ફરી ક્યારેય કરે જ નહીં. ગુરુ એક જ વાર કહે કે, આ તમારો અવગુણ છે અને તેને દૂર કરવાની જરૂર છે. વિનિત શિષ્ય તે અવગુણને કાઢવાના પુરુષાર્થમાં લાગી જાય.

વચનમિચ્છે પુણો પુણો ...

અવિનિત શિષ્ય ગુરુના વચનોને વારંવાર મિથ્યા કરી દે છે. એ વિચારે ગુરુને જે કહેવું હોય તે કહે, આપણે તો જે કરવું હોય એ જ કરવાનું !

અવિનિત શિષ્ય ગુરુના વચનોને નિરર્થક કરી દે છે.

વિનિત શિષ્ય ગુરુના વચનોનો સહર્ષ સ્વીકાર કરી, એની નિષ્ઠાપૂર્વક પાલના કરી,

એને સાર્થક અને સમ્યક્ બનાવે છે. સ્વયંના આત્માની શુદ્ધિ કરે છે અને સ્વયંની ભૂલો અને દોષોનું પ્રાયશ્ચિત કરે છે, એ ભૂલો, એ દોષોનું ફરી સેવન ન થઈ જાય, તેની સાવધાની રાખે છે.

જેમ આકીર્ણ જાતિના શ્રેષ્ઠ ઘોડા હોય, જેને માલિક એક જ વાર કહે, એક જ વાર સમજાવે કે, આમ કરવાનું છે. આમ ચાલવાનું છે, આમ દોડવાનું છે, પછી એ આખી જીંદગી એમ જ કરે. એને બીજીવાર કહેવું જ ન પડે, એને વારંવાર ચાબૂક મારવી જ ન પડે.

એમ વિનિત શિષ્ય પર એક જ વાર અનુશાસન કરવું પડે.

પ્રભુએ મોક્ષમાં પધારતાં-પધારતાં અમૃત વચનો ફરમાવ્યાં. હે આત્મનું ! જો આત્મકલ્યાણ કરવું હોય તો વિનય ગુણધર્મને હૃદયમાં પ્રગટાવી દે અને વિનય ગુણધર્મના પ્રાગટ્ય માટેનો એક જ ઉપાય છે - સરળતા !

બુદ્ધિમાન વ્યક્તિ ક્યારેય બુદ્ધ પુરુષોને પામી

શકતાં નથી. બુદ્ધિમાન વ્યક્તિ ક્યારેય બુદ્ધ પુરુષોના સાંનિધ્યને સાર્થક કરી શકતાં નથી.

બુદ્ધિને જે શૂન્ય કરે છે, તે જ બુદ્ધ પુરુષને પામે છે. બુદ્ધિ અશાતનાનું કારણ બની શકે છે.

પ્રભુએ કહ્યું, આ એક જ ભવ તમને મોક્ષ પ્રાપ્તિમાં સહાયક બની શકે છે, માટે આ ભવમાં વિનય, સરળતા, પારદર્શકતા, અર્પણતાના ભાવ સાથે અસ્તિત્વને શૂન્ય કરી, શિષ્યત્વને સાર્થક કરી લેવું જોઈએ. તો જ આત્માનું કલ્યાણ શક્ય છે. નહીં તો ગુરુના સાંનિધ્યમાં 50 ચાતુર્માસ કરો કે 100, કલ્યાણ તો ન થાય પણ ગુરુનું ઋણ ચઢે જે બળદ ઘોડા આદિ બનીને, માલિકનો માર ખાતાં-ખાતાં અને ક્ષમતા કરતાં વધુ વજન ઊંચકી, એ કર્મોને ક્ષય કરવા પડે.

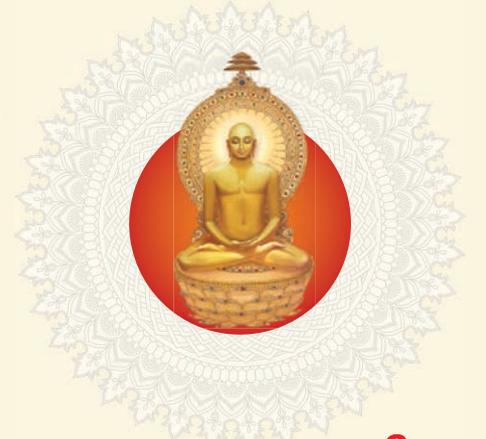
પરાણે પશુના ભવમાં ચાલવું, એના કરતાં ગુરુના સાંનિધ્યમાં પોતાની ચિત્તવૃત્તિને શૂન્ય કરીને, સરળતાના માર્ગે ચાલવું, એ જ આ મનુષ્યભવની સાર્થકતા છે.

અણાસવા થૂલવયા કુસીલા, મિઝંપિ ચંડં પકરેતિ સીસા । ચિત્તાણુયા લહુ દક્ષોવવેયા, પસાયણ તે હુ દુરાસયં પિ ।।

નિર્વાણ પથગામી પ્રભુએ, જગત જીવોનો મોક્ષમાર્ગ પ્રશસ્ત બને એવા શુભ હેતુથી, મોક્ષમાર્ગમાં અનિવાર્ય એવા વિનય ગુણ માટે અનેક પ્રેરણા આપતાં ફરમાવ્યું કે ગુરુના શિષ્યો બે પ્રકારના હોય છે. વિનયી અને અવિનયી.

જે શિષ્ય અણાસવા અર્થાત્ ગુરુના વચનોને ન માનનાર હોય છે. થૂલવયા અર્થાત્ વિચાર્યા વિના બોલનાર હોય છે અને કુસીલા અર્થાત્ દુષ્ટ સ્વભાવવાળા હોય છે, તે શિષ્ય હંમેશાં

પોતાની ઇચ્છામાં જ જીવતાં હોય છે. તે હંમેશાં પોતાની જ સગવડતા અને પોતાની જ અનુકૂળતાઓનો વિચાર કરતાં હોય છે. તે હંમેશાં એમ જ વિચારતાં હોય છે કે, મને માન મળવું જોઈએ, મને સન્માન મળવું જોઈએ, બધાંએ મારી સાથે આદરપૂર્વકનો વ્યવહાર કરવો જોઈએ. આવા શિષ્ય અવિનયી હોય છે. પોતાના આવા આગ્રહો અને ઇચ્છાઓના કારણે તેઓ શાંત, નમ્ર, મૃદુ ગુરુને ચંડં પકરેતિ અર્થાત્

ગુરુ પ્રસન્નતા પામવાની કળા તું શીખી લે

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

કોધી બનાવી દે છે. એવું પ્રભુએ કહ્યું છે, કેમ કે, પ્રભુએ એમની પ્રજામાં પાંચમા આરાના શિષ્યોની વૃત્તિને નિહાળી હશે.

અવિનિત વ્યક્તિ ગુરુની સમાધિનું ખૂન કરવાવાળા હોય છે, ગુરુની ક્ષમા ભાવનાનું ખૂન કરવાવાળા હોય છે, ગુરુની શાંતિનું ખૂન કરવાવાળા હોય છે.

તમારા કારણે જો તમારા ગુરુ કોષિત થાય તો તેને ઉપકાર પર અપકાર કર્યો કહેવાય.

ગુરુએ તમને પાપમય, અસાર સંસારથી તારવાનો પુરુષાર્થ કર્યો, ગુરુ તમને અનંતા પાપથી બચાવી રહ્યાં છે, ગુરુ તમને અનંતા કર્મોની નિર્જરા કરાવી રહ્યાં છે, ગુરુ તમને કેટલાંય દોષોથી મુક્ત કરાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યાં છે, આવી નિઃસ્વાર્થ કરુણા કરનાર ઉપકારી ગુરુને કોષિત કરવા એટલે એમના અનંતા ઉપકારો પર અપકાર કરવો !

તમે મધદરિયામાં ડૂબતાં હો એ સમયે કોઈ જહાજના captain તમને હાથ આપી, ડૂબતાં બચાવી પોતાના જહાજમાં બેસાડે, એ જ captain ને તમે જહાજમાંથી દરિયામાં ફેંકી દો, તેને કહેવાય ઉપકાર ઉપર અપકાર !

એમ જે તમને પાપથી મુક્ત થવાની પ્રેરણા

આપે છે, તમને પાપથી મુક્ત થવાનો પુરુષાર્થ કરાવે છે, એમને જ તમે જ્યારે ક્રોધનું પાપ કરાવો છો, તેને ભગવાને કહ્યું, તમે ઉપકાર ઉપર અપકાર કરો છે.

શિષ્યનો એકપણ વ્યવહાર એવો ન હોવો જોઈએ, જેના કારણે ગુરુને ક્રોષિત અને કોષિત થવું પડે.

શિષ્યનો વ્યવહાર તો એવો હોવો જોઈએ, જે ગુરુના મનને, ગુરુના ચિત્તને પ્રસન્ન-પ્રસન્ન કરી દે.

શિષ્ય એ પોતાના મન, વચન અને કાયાના યોગોને એટલાં બધાં શિક્ષિત કરવા જોઈએ, એટલા બધાં સંયમિત રાખવા જોઈએ, એટલાં બધાં સહનશીલ રાખવા જોઈએ કે, જેનાથી ગુરુની સાધના, સમાધિ અને શાંતિનો ભંગ ન થાય. ગુરુની સમીપ જતાં પહેલાં, ગુરુના અવગ્રહમાં જતાં પહેલાં, સ્વયંના મનને, વિચારોને શાંત કરી, મંત્રોચ્ચાર અને શુભ વિચારો દ્વારા, aura સ્નાન કરી, સ્વયંની auraને શુભ બનાવવી જોઈએ, ગુરુ પ્રત્યે અત્યંત અહોભાવ પ્રગટ કરવો જોઈએ અને સમીપ જતાં પહેલાં એમના અવગ્રહમાં જવાની આજ્ઞા માંગવી જોઈએ.

એ સમયે તમારા પગલાંનો, તમારો ચાલવાનો પણ અવાજ ન થાય, એમ બિલ્લી પગે

ચાલવું જોઈએ, જેથી એ અવાજથી ગુરુની વિચારધારામાં પણ ભંગ ન થાય, એમની આત્મભાવધારા ખંડિત ન થાય. એમને વંદના કરતી વખતે પણ ધ્યાન રાખવું જોઈએ કે, એમને કોઈ વિક્ષેપ તો નથી પડતો ને !

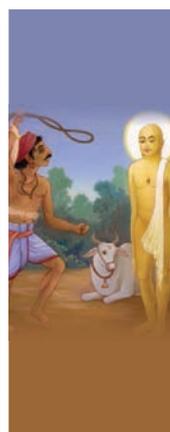
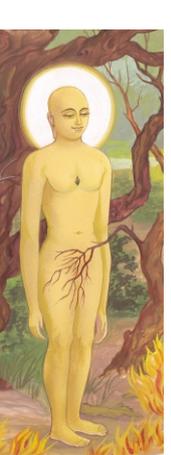
આ હોય છે એક વિનયી શિષ્યના ભાવ અને વિનયવાન શિષ્યના લક્ષણો અને વ્યવહાર !

વિનયી શિષ્ય એ હોય જે પળ-પળ ગુરુના મનને અનુકૂળ જ વ્યવહાર કરે, પોતાના કાર્યોને નિપૂણતાથી, શિસ્તતાથી, સંપન્ન કરે અને ગુરુને પળ-પળ પ્રસન્ન રાખે.

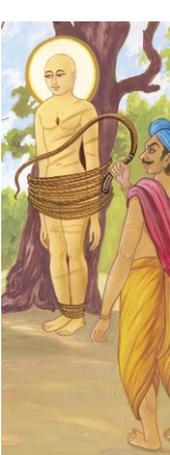
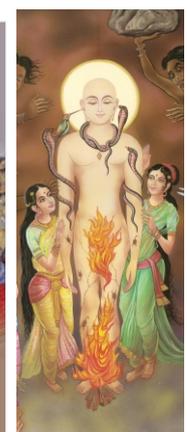
વિનયી શિષ્ય એ હોય જે પોતાના વિનયયુક્ત વાણી વ્યવહાર અને વર્તનથી, પોતાના કાર્યોથી, પોતાની સાધના-આરાધનાથી ગુરુના ક્રોધને પણ પ્રસન્નતામાં પરિવર્તિત કરી દે છે.

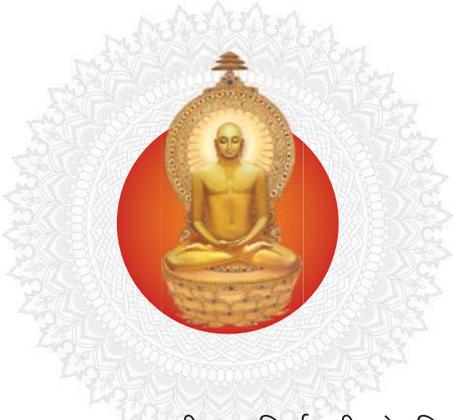
વિનય એ ગુણધર્મ છે, જે શિષ્યને જ્ઞાન સમૃદ્ધિવાન, દર્શન સમૃદ્ધિવાન અને ચારિત્ર સમૃદ્ધિવાન બનાવે છે. વિનય એ ગુણધર્મ છે, જે શિષ્યને ગુરુકૃપાને પાત્રવાન બનાવે છે.

ગુરુની પ્રસન્નતા એ જ શિષ્યનું કર્તવ્ય હોય છે. ગુરુનો વિનય એ જ શિષ્યનો ધર્મ હોય છે.

સબસે બડી શક્તિ
સહનશક્તિ
સબસે બડી ઘાત
વિશ્વાસઘાત

णापुट्टो वागरे किंचि, पुट्टो वा णालियं वए ।
कोहं असच्चं कुव्विज्जा, धारिज्जा पियमप्पियं ।।

તું ગુરુઆણાનો પ્રેમી બની જા

- રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ

ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણની એ દિવ્ય ક્ષણો... કેટલાંય આત્માઓ માટે સમ્યક્દર્શનનું કારણ બની હતી, કેટલાંય આત્માઓ માટે કેવળજ્ઞાનનું કારણ બની હતી.

પરમાર્થી આત્માઓનું જીવન તો સાર્થક હોય, પણ એમની વિદ્યાય પણ સુસાર્થક હોય.

સમવશરણમાં બેઠેલાં લાખો ભાવિકો, જે પ્રભુને અત્યંત પ્રેમ કરવાવાળા હતાં, પ્રભુના શરણમાં સમર્પિત હતાં, તે બધાં પ્રભુના વિયોગની ક્ષણોને યાદ કરીને આંખોમાંથી અશ્રુઓની ધારા વહાવી રહ્યાં હતાં.

ત્યારે કરુણાનિધાન પરમાત્મા ફરમાવે છે, તમારા અંદરમાં રહેલો અવિનયનો ભાવ દૂર થાય, એ જ તમારો મારા પ્રત્યેનો સાચો પ્રેમ કહેવાય.

મારી સમક્ષ બે હાથ જોડી બેસવાથી, મને વંદના કરવા માત્રથી તમારા આત્માનું કલ્યાણ નહીં થાય. તમારી અંદરમાં રહેલો અવિનયનો ભાવ ક્ષય થઈ જશે, તો તમારો મોક્ષ થશે.

ભગવાને મોક્ષમાં પધારતાં-પધારતાં, મોક્ષ પ્રાપ્તિનો માર્ગ બતાવતાં એક-બે-પાંચ-પંદર નહીં, પણ 48-48 ગાથામાં મોક્ષ માર્ગને પ્રશસ્ત બનાવતા વિનયનું મહત્ત્વ અને મોક્ષ માર્ગમાં અવરોધક અવિનયની સૂક્ષ્મ સમજ અને વિશ્લેષણ આપી દીધું.

ભગવાને કહ્યું, હે આત્મનૂ! અવિનય જ અસમાધિ છે. અવિનય જ હિંસા છે. અવિનય જ રાગ-દ્વેષ કરાવે છે. અવિનય જ અશુભ કર્મ બંધનું કારણ છે અને અવિનય જ મોક્ષ પ્રાપ્તિમાં અવરોધક છે.

જેમ-જેમ તમારી અંદર પ્રભુ પ્રત્યે, ગુરુ પ્રત્યે વિનય વધતો જાય તેમ-તેમ તમારું હૃદય soft થતું જાય. તમારા હૃદયમાં કરુણા, પ્રેમ, વાત્સલ્ય, અનુકંપા જેવા અનેક સદ્ગુણો પ્રગટવા લાગે.

વિનય એક એવો સદ્ગુણ છે, જે બાકીના અવગુણોનો ક્ષય કરવા સમર્થ છે.

અંધારું ચાહે ગમે તેવું ઘનઘોર હોય, અંધારું ચાહે ગમે તેટલાં લાંબા સમયનું હોય, પણ એક નાનકડાં દીપકમાં પણ તે અંધારાને દૂર કરવાની ક્ષમતા હોય છે. એક દીપક પ્રજ્વલિત કરી દો, અંધારું રહેશે જ નહીં. એમ વિનય ગુણ એ દીપક છે, જેમાં અનંતકાળના અંધકારરૂપી અવગુણોને દૂર કરવાની ક્ષમતા છે.

વિનય ગુણને પ્રગટાવવાનો એક નવો ઉપાય બતાવતાં પ્રભુએ ફરમાવ્યું,

णापुट्टो वागरे किंचि, पुट्टो वा णालियं वए ।

વિનયી શિષ્ય એ હોય, જે ક્યારેય વચમાં ન બોલે. વિનયી શિષ્યને જ્યાં સુધી ગુરુ પૂછે નહીં, ત્યાં સુધી તે એક વચન પણ ન બોલે અને જ્યારે પૂછે ત્યારે એક પણ વાત, એક પણ અક્ષર

છૂપાવ્યા વિના, જે બન્યું હોય, જેવું બન્યું હોય, બધું જ સત્ય કહી દે.

વિનયી શિષ્ય ક્યારેય અસત્ય વચન ન બોલે.

ઘણા શિષ્યને, ઘણી વ્યક્તિને આદત હોય, ગુરુ કંઈ ફરમાવતાં હોય, ગુરુ કોઈની સાથે વાત કરતાં હોય, ત્યારે વચમાં જઈને કાંઈ પણ બોલે.

ભગવાનને ખબર હતી, 21000 વર્ષ સુધી ચાલનારા આ જિનશાસનમાં આવા વ્યક્તિઓ પણ હશે, એટલે ભગવાને એવા શિષ્યો માટે એક આદેશ આપી દીધો, ગુરુ પૂછે નહીં, ત્યાં સુધી એક શબ્દ પણ બોલવો નહીં અને ગુરુ પૂછે પછી એક શબ્દ પણ અસત્ય બોલવો નહીં.

વિનયી શિષ્ય, સરળ શિષ્ય ગુરુ સાથે સહકર્મિતા કરી શકે છે, જ્યારે અવિનયી અને અહંકારી શિષ્ય અનંતકાળ માટે પ્રભુથી અને ગુરુથી દૂર થઈ જાય છે.

સરળ વ્યક્તિને જ્યારે ગુરુ પૂછે, ત્યારે તે એક ક્ષણનો પણ વિચાર કર્યા વિના, શબ્દોને ગોઠવ્યા વિના, જેવું હોય એવું સહજભાવે બોલી દે. એમાં એ ક્યાંય પોતાની બુદ્ધિ વાપરે નહીં, કાંઈ છૂપાવે નહીં.

ભગવાને કહ્યું, વિનયભાવને પ્રગટ કરવા, કોહં અસચ્ચં કુવ્વિજ્જા... અર્થાત્ તમારી અંદરમાં જ્યારે ક્રોધ આવે ત્યારે તેને શાંત કરી દેવો જોઈએ. શિષ્યથી ભૂલ થાય, કોઈ અપરાધ

થઈ જાય અથવા કોઈ દોષનું સેવન થઈ જાય ત્યારે કદાચ ગુરુ કઠોર વચનોથી આત્મહિત અર્થે અનુશાસન કરે, એ સમયે પણ શિષ્યએ ક્રોધ ન કરવો જોઈએ અને કદાચ ક્રોધ આવી જાય, તો મનને શાંત કરી, વિકલ્પોથી વિરામ કરી, એ ક્રોધને પ્રગટ થતાં પહેલાં જ નિષ્કળ બનાવી દેવો જોઈએ. ગુરુ મને જે કહે છે, ગુરુ મારા પર જે અનુશાસન કરે છે, એમાં માત્ર ને માત્ર મારા આત્માનું હિત છે, મારા આત્માનું શ્રેય છે, એમ વિચારી ક્રોધને શાંત કરી દેવો જોઈએ અને ગુરુ પ્રત્યે કોઈ પણ જાતના રાગ-દ્વેષ ન કરવા જોઈએ.

धारिज्जा पियमपियं... अर्थात् गुरु द्वारा જે આજ્ઞા આપવામાં આવે તેનો સહર્ષ સ્વીકાર કરવો જોઈએ, પછી એ આજ્ઞા પ્રિય હોય કે અપ્રિય, ગમતી હોય કે અણગમતી !

શિષ્ય એ કહેવાય, જે ગુરુ આજ્ઞાને પ્રેમ કરે.

ક્યારેક એવું પણ બને, ગુરુની કોઈ એવી આજ્ઞા હોય, જેમાં શિષ્યને ગુરુથી દૂર જવાનું

હોય અથવા બીજા ક્ષેત્રમાં જવાનું હોય, જે આજ્ઞા શિષ્ય માટે કદાચ અણગમતી હોય, પણ આવી અણગમતી આજ્ઞાનો પણ વિનયી શિષ્ય સહર્ષ સ્વીકાર કરે છે, તરત જ સ્વીકાર કરે છે.

જે શિષ્ય ગુરુ આજ્ઞાનો સહર્ષ અને નિર્વિકલ્પ સ્વીકાર કરે છે, તે શિષ્યના કદાચ ગુરુ વિયોગના કર્મો હોય તો તે પણ ગુરુ સંયોગના કર્મોમાં સંક્રમિત થઈ જાય છે અને જે શિષ્ય ગુરુની આજ્ઞાનો પ્રતિકાર કરે છે, તે શિષ્યના ગુરુના સંયોગના કર્મો હોય તો તે ગુરુ વિયોગના કર્મો થઈ જાય છે.

માટે જ, શિષ્યનો વિનય અને શિષ્યની સરળતા જ, શિષ્યની સિદ્ધત્વની યાત્રાને સાર્થક કરનારા તત્ત્વો છે.

પ્રભુએ કહ્યું છે, જે શિષ્ય બને છે, તે જ સિદ્ધ બને છે.

ગુરુનો ક્યારેય મોક્ષ ન થાય, મોક્ષ શિષ્યનો જ થાય. માટે જ, ભગવાને શિષ્ય કેવો હોવો જોઈએ અને શિષ્યએ શું કરવું જોઈએ, એ જ ફરમાવ્યું.

ગુરુ કોણ હોય ? ગુરુ પણ પહેલાં કોઈના શિષ્ય જ હોય.

જેમનું શિષ્યત્વ 100% સાર્થક થાય, એમનું જ ગુરુત્ત્વ સાર્થક થાય.

યથાર્થ શિષ્ય જે બની શકે, એ જ સુયોગ્ય ગુરુ બની શકે. ગુરુની અપ્રિય આજ્ઞાને પણ જે પ્રિય બનાવી દે, તેનું શિષ્યત્વ સાર્થક થાય.

વિનય પ્રગટ કરવા શું કરવું જોઈએ ?

જ્યાં-જ્યાં તમારી અપ્રિયતા હોય, ત્યાં-ત્યાં ગુરુ આજ્ઞાથી પ્રિયતા પ્રગટ કરવી જોઈએ. પ્રતિકૂળતાને પણ અનુકૂળતા બનાવવી જોઈએ.

પ્રતિકારવૃત્તિનો જ્યારે ક્ષય થાય છે, ત્યારે જ વિનય ગુણ પ્રગટ થાય છે. કેમ કે, પ્રતિકાર આવે છે અહંકારમાંથી અને અહંકાર હોય ત્યાં વિનય ન હોય. વિનય ત્યાં હોય જ્યાં સ્વીકારભાવ હોય, જ્યાં સરળતા હોય.

પ્રભુએ કહ્યું, જે શ્રી ઉત્તરાધ્યયન સૂત્રના પ્રથમ અધ્યયન વિનય શ્રુતને આત્મસાત્ કરી લે છે તેનો 3 જા, 13 મા કે 15 મા ભવે મોક્ષ થઈ જાય છે.

**‘પ્રેમ’ તે પરમાત્મ હૃદયનો
ગુણધર્મ હોય.**

પ્રભુના હૃદયમાં જીવ માત્ર પ્રત્યે એટલો બધો પ્રેમ હતો કે,
એમના શ્રીમુખેથી દેશના પણ,
માત્ર શબ્દ રૂપે પ્રગટ નહોતી થતી,
પરંતુ મધુર માલકોશ રાગમાં
ગાયન સ્વરૂપે પ્રગટ થતી હતી !

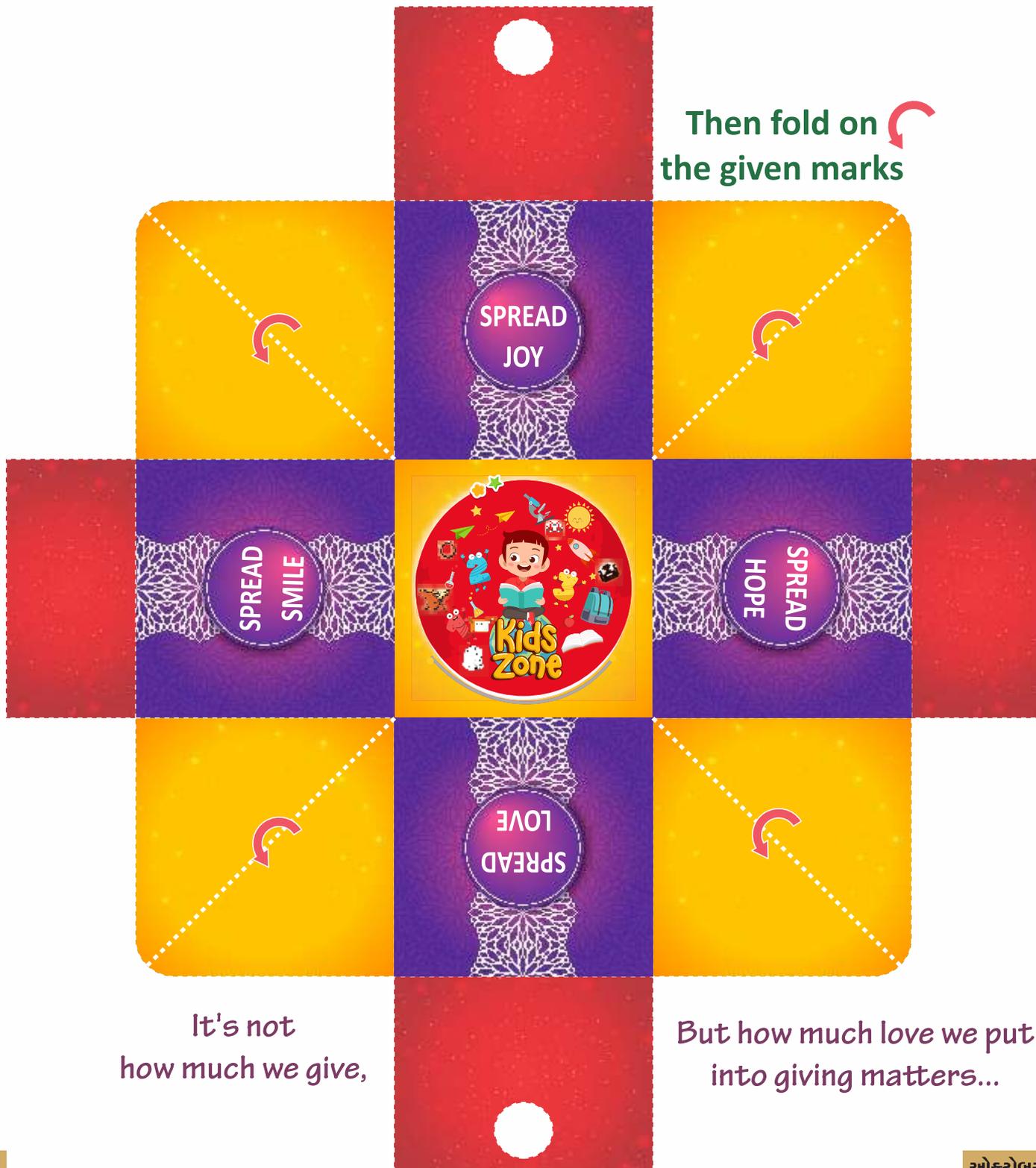

So kids,
how will you celebrate this Diwali?

Let us all make this Diwali special by making others happy! This is a DIY Diwali gift box.

You have to cut along the dotted lines and assemble this box. Later fill the box with either sweets, chocolates or dry fruits and donate it to the needy with love and happiness.

Then fold on
the given marks

It's not
how much we give,

But how much love we put
into giving matters...

Quaiz Corner

હું કયા આગમની આલેખિત ગાથા છું ? શોધો.

- 1) ધમ્મો મંગલ મુક્કિદ્દં, અહિંસા સંજમો તવો...
- 2) મમ લાભો ત્તિ પેહાએ, પયઓ તં પડિસ્સુણે...
- 3) ચરે મંદ મણુ વિગ્ગો, અવ્વક્ખિત્તેણં...
- 4) સોહી ઉજ્જુય ભુયસ્સ, ધમ્મો સુદ્ધસ્સ ચિદ્ધઇ...
- 5) જે એગં જાણઇ સે સવ્વં જાણઇ, જે સવ્વં જાણઇ સે એગં જાણઇ...
- 6) છંદં નિરોહેણ ઉવેઇ મોક્ખં, આસે જહા સિક્ખિય વમ્મધારી...
- 7) મુહું મુહું મોહ ગુણે જયંતં, અણેગ રુવા સમણં ચરંતં.....
- 8) સંબુજ્જહ કિં ન બુજ્જહ, સંબોહિ ખલુ પેચ્ચ દુલ્લહા...
- 9) અણુતરગ્ગં પરમં મહેસી, અસેસકમ્મં સ વિસોહઇતા...
- 10) અજ્જેવ ધમ્મં પડિવજ્જયામો, જહિં પવણા ન પુણબ્ભવામો...
- 11) પઢમં ણાણં તઓ દયા, એવં ચિદ્ધઇ સવ્વસંજએ...
- 12) જાયે સદ્ધાએ નિકખંતો તમેવ અણુપાલિયા....
- 13) પંચવિહે પડિક્કમણે પણાત્તે, તં જહા-આસવદારપડિક્કમણે....
- 14) એવં ધમ્મસ્સ વિણઓ, મૂલં પરમો સે મોક્ખો....
- 15) જયા મુંડે ભવિત્તાણં, પવ્વઇએ અણગારિયં...
- 16) આણાનિદેસકરે, ગુરુણમુવવાયકારએ....
- 17) જે એગં ણામે સે બહું ણામે, જે બહું ણામે સે એગં ણામે
- 18) જીવાજીવા ય બંધો ય, પુણં પાવાસવો તહા
- 19) કરેમિ ભંતે ! સામાઇયં સાવજ્જં જોગં પચ્ચકખામિ
- 20) દિદ્ધેહિં નિવ્વેહિ ગચ્છેજ્જા...

જવાબ માટે પ્રતિક્ષા કરો આવતાં અંકની

ગત અંકની 'મને ઓળખો' quaizના જવાબ

1) ઇન્દ્રભૂતિ ગૌતમ	9) પરદેશી રાજા	17) શૈલક રાજર્ષિ	25) મેઘકુમાર
2) જયંતિ શ્રાવિકા	10) નંદ મણિયાર	18) સુદર્શન શેઠ	26) જમાલી
3) આર્ટ કુમાર	11) કુરગુડુ મુનિ	19) પુંડરિક	27) દુર્ગધબાણા
4) ગજસુકુમાર	12) ત્રિપૃષ્ઠ વાસુદેવ	20) ગૌતમ સ્વામી	28) પ્રભુ મલ્લિનાથ
5) ઋષભકુટ પર્વત	13) મેતારજ મુનિ	21) ધન્ના અણગાર	29) ચિલાતી ચોર
6) પંથક મુનિ	14) ભરત ચક્રવર્તી	22) થાવચ્ચા કુમાર	30) સૂર્યાભ દેવ
7) પ્રભુ નેમનાથ	15) સગર ચક્રવર્તી	23) ચંદનબાણા	
8) કેશી સ્વામી	16) શૂલપાણિ યક્ષ	24) ગાંગેય અણગાર	

|| સદ્ભાવના સન્માન ||

પરસેવાની કમાણીને “પર” સેવામાં વાપરી પ્રસન્ન થનારા, મહાનગર કોલકાતાના ઉદારદિલા, સરળ સ્વભાવી વ્યક્તિ એટલે માતૃશ્રી અંજવાળીબેન શામળજીભાઈના સુપુત્ર દેવાનુપ્રિય શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ શામળજીભાઈ માલાણી, રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ પ્રત્યે અત્યંત શ્રદ્ધા અને ભક્તિભાવ ધરાવતા અનન્ય ગુરુભક્ત.

જ્યેષ્ઠ બંધુ શ્રી નરોત્તમભાઈ માલાણીના આદર્શને પામીને તન મન અને ધનથી નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરવી, એ જ એમનો જીવન મંત્ર છે. સંઘ, સમાજ અને શાસનની સેવા માટે સદાય તત્પર રહેનારા શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ શ્રી કલકતા જૈન શ્રેતામ્બર સ્થાનકવાસી (ગુજરાતી) સંઘમાં ૪૦ વર્ષથી ટ્રસ્ટી તથા કમિટી મેમ્બર છે.

૨૦૦૯માં રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવના ચાતુર્માસમાં એમણે એમના શ્રમ, સમય અને સંપત્તિનું યોગદાન અર્પણ કરી, સ્વયંની સેવાની અને સમર્પણતાનું દર્શન કરાવ્યું હતું.

સંપ્રદાયના ભેદભાવ વિના, દરેક પૂજનીય સાધુ-સાધ્વીજીઓની સેવા અને વૈયાવચ્ચ કરવી, એ જાણે એમનો શ્વાસ છે.

કોઈપણ જાતના SHOW વિના ક્યાંય પણ નામની કામના વિના, મૌનભાવે, જ્યાં જે જરૂરિયાત હોય તે પૂરી કરવી એ જ એમની ભાવના રહી છે. ક્યારે કોઈ વ્યક્તિ એમના આંગણેથી ખાલી હાથે ન જાય.

આવી પરમાર્થ ભાવના ક્યારે પ્રગટે ! જ્યારે સુખશીલતા અને સ્વાર્થ છૂટે !

જે નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરે છે તેમને જ પરમાત્માની કૃપાનો પ્રસાદ પ્રાપ્ત થાય છે. દેવાનુપ્રિય શ્રી ચંદુભાઈને ૨૦૨૦ માં શ્રી ગોંડલ સંપ્રદાયના શ્રી ગોંડલ નવાગઢ સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ ના ટ્રસ્ટી તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવ્યા છે. જે જૈન સંઘ, સમાજ અને સમસ્ત કલકતાના ભાવિકો માટે ગૌરવની વાત છે.

જૈન સંઘ અને સમાજના વિકાસમાં, સમાજને ઉન્નત કરવામાં જેમનું અનન્ય યોગદાન રહ્યું છે એવા શ્રી ચંદુભાઈ જૈન સમાજના આદર્શ અને શ્રેષ્ઠ શ્રાવક છે. અનેક માટે પ્રેરણાનું પાત્ર છે ત્યારે આજે ૨૮ ઓગસ્ટ ૨૦૨૨ માં એમને “શ્રાવક રત્ન” ના ગૌરવવંતા પદથી સન્માનિત કરતાં અને પણ આનંદ સાથે ગૌરવ અનુભવીએ છીએ.

પરમ ગુરુદેવની અસીમ કૃપાથી, સેવા અને સદ્ભાવના શ્રેષ્ઠ બને, ઉત્તમ બને, એ જ અંતરની ભાવના સાથે... એમનું આરોગ્ય સ્વસ્થ રહે, અને વધુને વધુ સેવા અને વૈયાવચ્ચ દ્વારા જીવનને ધન્ય બનાવે એ જ હૃદયના ભાવ સાથે...

લી ટ્રસ્ટીગણ તથા કાર્યવાહક મંડળ

શ્રી કલકતા જૈન શ્રેતામ્બર સ્થાનકવાસી (ગુજરાતી) સંઘ

૨૭, પોલોક સ્ટ્રીટ, કોલકાતા ૭૦૦ ૦૦૧

પરસેવાની કમાણીને ‘પર’ સેવામાં વાપરી પ્રસન્ન થનારા, મહાનગર કોલકાતાના ઉદારદિલા, સરળ સ્વભાવી વ્યક્તિ એટલે માતૃશ્રી અંજવાળીબેન શામળજીભાઈના સુપુત્ર દેવાનુપ્રિય શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ શામળજીભાઈ માલાણી, રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવ શ્રી નમ્રમુનિ મહારાજ સાહેબ પ્રત્યે અત્યંત શ્રદ્ધા અને ભક્તિભાવ ધરાવતા અનન્ય ગુરુભક્ત.

જ્યેષ્ઠ બંધુ શ્રી નરોત્તમભાઈ માલાણીના આદર્શને પામીને તન, મન અને ધનથી નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરવી, એ જ એમનો જીવન મંત્ર છે. સંઘ, સમાજ અને શાસનની સેવા માટે સદાય તત્પર રહેનારા શ્રી ચંદ્રકાંતભાઈ, શ્રી કોલકાતા જૈન શ્રેતામ્બર સ્થા. (ગુજરાતી) સંઘમાં 40 વર્ષથી trustee તથા committee member છે.

2009માં રાષ્ટ્રસંત પરમ ગુરુદેવના ચાતુર્માસમાં એમણે એમના શ્રમ, સમય અને સંપત્તિનું યોગદાન અર્પણ કરી, સ્વયંની સેવાનું અને સમર્પણતાનું દર્શન કરાવ્યું હતું.

સંપ્રદાયના ભેદભાવ વિના, દરેક પૂજનીય સાધુ-સાધ્વીજીઓની સેવા અને વૈયાવચ્ચ કરવી, એ જાણે એમનો શ્વાસ છે.

કોઈ પણ જાતના show વિના ક્યાંય પણ નામની કામના વિના, મૌનભાવે, જ્યાં જે જરૂરિયાત હોય તે પૂરી કરવી, એ જ એમની ભાવના રહી છે. ક્યારે કોઈ વ્યક્તિ એમના આંગણેથી ખાલી હાથ ન જાય. આવી પરમાર્થ ભાવના ક્યારે પ્રગટે ! જ્યારે સુખશીલતા અને સ્વાર્થ છૂટે !

જે નિઃસ્વાર્થ ભાવે સેવા કરે છે, તેમને જ પરમાત્માની કૃપાનો પ્રસાદ પ્રાપ્ત થાય છે. દેવાનુપ્રિય શ્રી ચંદુભાઈને 2020માં શ્રી ગોંડલ સંપ્રદાયના શ્રી ગોંડલ નવાગઢ સ્થાનકવાસી જૈન સંઘના trustee તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવ્યા છે. જે જૈન સંઘ, સમાજ અને સમસ્ત કોલકાતાના ભાવિકો માટે ગૌરવની વાત છે.

જૈન સંઘ અને સમાજના વિકાસમાં, સમાજને ઉન્નત કરવામાં જેમનું અનન્ય યોગદાન રહ્યું છે, એવા શ્રી ચંદુભાઈ જૈન સમાજના આદર્શ અને શ્રેષ્ઠ શ્રાવક છે. અનેક માટે પ્રેરણાનું પાત્ર છે, ત્યારે આજે 28 ઓગસ્ટ 2022માં એમને ‘શ્રાવક રત્ન’ના ગૌરવવંતા પદથી સન્માનિત કરતાં અમે પણ આનંદ સાથે ગૌરવ અનુભવીએ છીએ.

પરમ ગુરુદેવની અસીમ કૃપાથી, સેવા અને સદ્ભાવના શ્રેષ્ઠ બને, ઉત્તમ બને, એ જ અંતરની ભાવના સાથે, એમનું આરોગ્ય સ્વસ્થ રહે, અને વધુને વધુ સેવા અને વૈયાવચ્ચ દ્વારા જીવનને ધન્ય બનાવે એ જ હૃદયના ભાવ સાથે...

લી. ટ્રસ્ટીગણ તથા કાર્યવાહક મંડળ

શ્રી કોલકતા જૈન શ્રેતામ્બર સ્થાનકવાસી (ગુજરાતી) સંઘ

27, પોલોક સ્ટ્રીટ, કોલકાતા - 700 001

શ્રુતજ્ઞાન અને સ્વાદ બંને પરસ્પર વિરોધી તત્વ હોય.
જ્યાં સ્વાદની-આહારની આસક્તિ હોય, ત્યાં જ્ઞાનનો વિકાસ ઓછો હોય.

**કેમકે, પરમાત્માએ કહ્યું છે,
જ્ઞાનાવરણીય કર્મબંધનું કારણ તે મોહનીય કર્મ હોય.
અને મોહનીય કર્મબંધ કરવાના કારણમાં સ્વાદવૃત્તિ તે મુખ્ય કારણ હોય !**

આવી રહ્યું છે...
જ્ઞાનપંચમીનું પાવન પર્વ,
આ પર્વમાં સ્વાદ અનાસક્તિની
સાધના કરી લઈએ...
જ્ઞાનવૃદ્ધિની
આરાધના કરી લઈએ !

ESSENCE

જગત આજું જેને સાંભળવા માટે તૈયાર હતું...
એવા 'મહાવીર' મૌન, મૌન અને મૌન રહીને આત્મકલ્યાણ સાધી ગયાં !
શબ્દો, ચિલ્લર સિક્કા જેવા અને મૌન currency નોટ જેવું !
સિક્કાઓનો ખખડાટ હોય, નોટો silent હોય !
માટે જ, સામેવાળાની સાંભળવાની જો તરસ હોય, તો જ મારે શબ્દો પીવડાવવા છે,
નહીંતર કોઈક 'Shhh' કરે, એની પહેલાં જ silent થઈ જઈએ ! મૌન થઈ જઈએ !
ચિલ્લર જેવા નહીં, currency નોટ જેવા બનીએ !

